

Sprawozdanie Zarządu
z działalności
Podkarpackiego Banku
Spółdzielczego
za I półrocze 2017 r.

Spis treści

Spis treści	3
1. Wstęp	5
2. Podstawowe informacje o Podkarpackim Banku Spółdzielczym.....	5
2.1 Dane identyfikacyjne Banku	5
2.2 Zebranie Przedstawicieli	5
2.3 Rada Nadzorcza	7
2.4 Zarząd	7
2.5 Sprawy członkowskie.....	8
2.6 Misja, wizja i cele strategii w latach 2016 – 2020	8
2.7 Najważniejsze wydarzenia I półrocza 2017 roku	9
3. Zewnętrzne uwarunkowania działalności	10
3.1 Otoczenie makroekonomiczne	10
3.2 Sytuacja w sektorze bankowym w I półroczu 2017 roku.....	11
3.3 Tendencje w gospodarce polskiej i światowej w 2017 roku.....	11
4. Rozwój organizacyjny, infrastrukturalny i technologiczny	13
4.1 Zmiany organizacyjne	13
4.2 Organizacja i sieć placówek	14
4.3 Zarządzanie zasobami ludzkimi.....	14
4.4 Nakłady inwestycyjne	15
4.5 Rozwój IT	15
5. Działalność Podkarpackiego Banku Spółdzielczego	16
5.1 Podstawowe produkty i usługi oferowane przez Bank	16
5.2 Zmiany w ofercie produktowej Banku.....	17
5.3 Działania sprzedażowe	17
5.4 Działalność marketingowa i public relations	18
5.5 Współpraca z podmiotami zależnymi Banku	18
6. Sytuacja finansowa	19
6.1 Aktywa Banku	19
6.2 Pasywa Banku	20
6.3 Rachunek zysków i strat	21
6.4 Fundusze własne Banku	22
6.5 Inwestycje kapitałowe oraz aktywa trwałe finansowe.....	24
6.6 Podstawowe wskaźniki.....	25
6.7 Dodatkowe informacje finansowe	25
6.8 Uwarunkowania realizacji wyniku finansowego w I półroczu 2017 roku.....	28
7. Zarządzanie ryzykiem	29

7.1 Podstawowe zasady i struktura zarządzania ryzykiem.....	29
7.2 Zarządzanie ryzykiem kredytowym.....	29
7.3 Zarządzanie ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności i finansowania.....	31
7.4 Zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykami pokrewnymi.....	35
7.5 Ryzyko braku zgodności.....	36
7.6 Pozostałe ryzyka.....	36
7.7 Zarządzanie kapitałem.....	38
8. Kultura organizacji	39
9. Zasady Ładu Korporacyjnego.....	40
10. Perspektywy na przyszłość	40

1. Wstęp

W I półroczu 2017 roku Bank kontynuował realizację Programu Postępowania Naprawczego przewidzianego na lata 2016-2020, podejmując działania mające na celu zapewnienie dalszego stabilnego rozwoju i trwałej poprawy wyników finansowych oraz kluczowych wskaźników ryzyka kredytowego, adekwatności kapitałowej i efektywności działania. Bank uzyskuje satysfakcjonujące wyniki w działalności operacyjnej, pomimo niesprzyjających uwarunkowań zewnętrznych. Zwiększony nadzór nad wydatkami oraz restrykcyjna polityka kosztowa, umożliwiły ograniczenie kosztów działania Banku. Był to efekt realizowanego przede wszystkim w 2016 roku zmniejszenia stanu zatrudnienia, ograniczenia sieci placówek, weryfikacji wydatków na działania marketingowe i obszar IT oraz pozostałych obszarów generujących koszty. Powyższe świadczy o prawidłowej realizacji działań mających na celu poprawę sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku, zgodnie z przyjętymi założeniami Programu Postępowania Naprawczego.

2. Podstawowe informacje o Podkarpackim Banku Spółdzielczym

2.1 Dane identyfikacyjne Banku

Pełna nazwa Banku: Podkarpacki Bank Spółdzielczy

Forma prawna: Spółdzielnia

Bank działa na podstawie: Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, Prawa bankowego, Prawa spółdzielczego.

KRS: 0000047309

Numer REGON: 000507532

Numer NIP: 6870011462

Bank, zgodnie ze Statutem prowadzi działalność na terenie całego kraju

Fundusze własne ogółem: 189 025 974,10 PLN

Adres siedziby: 38-500 Sanok, ul. Mickiewicza 7

Telefon: (13) 46 55 800

Fax: (13) 46 55 801

Adres strony internetowej Banku: <https://www.pbsbank.pl/>

Podkarpacki Bank Spółdzielczy jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie

2.2 Zebranie Przedstawicieli

Zebranie Przedstawicieli Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w dniu 31 marca 2017 roku podjęło 24 uchwały, zgodnie z zatwierdzonym porządkiem obrad na mocy uchwały nr 4/2017. Poniżej Zarząd Banku przedstawia Sprawozdanie z wykonania uchwał Zebrania Przedstawicieli Podkarpackiego Banku Spółdzielczego.

1. Uchwały:

- 1) nr 1/2017 w sprawie Wyboru Przewodniczącego Zebrania Przedstawicieli,
- 2) nr 2/2017 w sprawie wyboru Sekretarza Zebrania Przedstawicieli,
- 3) nr 3/2017 w sprawie zmiany Porządku obrad Zebrania Przedstawicieli ,

4) nr 4/2017 w sprawie zatwierdzenia Porządku obrad Zebrania Przedstawicieli oraz Regulaminu Zebrania Przedstawicieli,

5) nr 5/2016 w sprawie wyboru Komisji mandatowo – skrutacyjnej,

6) nr 6/2016 w sprawie wyboru Komisji ds. odpowiedzialności Rady Nadzorczej

- miały charakter porządkowy związany z określeniem uchwał podejmowanych w toku obrad oraz obowiązujących zasad prowadzenia posiedzenia. Uchwały były wykonywane w toku posiedzenia.

2. Uchwały:

1) nr 7/2017 w sprawie zatwierdzenia Sprawozdania Rady Nadzorczej

2) nr 10/2017 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania Zarządu za rok 2016

3) nr 11/2017 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Banku za 2016 rok obrotowy

- stanowiły element związany z zatwierdzeniem sprawozdań organów wykonawczych Banku oraz sprawozdania finansowego, zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o rachunkowości. Uchwały nie wymagały wykonania.

3. Uchwały nr 8/2017 i 9/2017 w sprawie zmian w Statucie Banku zostały częściowo zrealizowane. W dniu 21 kwietnia 2017 r. postanowieniem w sprawie sygn. Akt RZ.II NS/REJ.KRS/008259/17/006 Sąd Rejonowy w Rzeszowie wpisał w Krajowym Rejestrze Sądowym zmianę § 36 Statutu Banku. Decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 31 sierpnia 2017 r. Bank uzyskał zezwolenie na dokonanie pozostałych zmian w Statucie. W dniu 12 września 2017 r. do Sądu w Rzeszowie został skierowany wniosek o wpis tych zmian.

4. Uchwały nr 12/2017 w sprawie udzielenia absolutorium Prezesowi Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Lesławowi Wojtasowi, nr 13/2017 w sprawie udzielenia absolutorium Wiceprezesowi Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Tadeuszowi Polańskiemu, nr 14/2017 w sprawie udzielenia absolutorium Wiceprezesowi Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Wojciechowi Błażowi, nr 15/2017 w sprawie udzielenia absolutorium Wiceprezesowi Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Januszowi Matuszowi, nr 16/2017 w sprawie udzielenia absolutorium Członkowi Zarządu pełniącemu funkcję Prezesa Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Monice Krawczyk, nr 17/2017 w sprawie udzielenia absolutorium Wiceprezesowi Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego Agacie Niemczyk - stanowiły wyraz zatwierdzenia czynności podejmowanych przez poszczególnych jego członków w 2016 roku obrotowym. Uchwały nie wymagały wykonania.

5. Uchwała nr 18/2017 w sprawie oceny polityki wynagradzania Banku została wykonana poprzez dokonanie oceny polityki wynagradzania w toku posiedzenia ZP.

6. Uchwała nr 19/2017 w sprawie podziału nadwyżki bilansowej za 2016 rok obrotowy została wykonana bez odrębnej uchwały Zarządu Banku poprzez zaksięgowanie określonych pozycji w księgach rachunkowych Banku.

7. Uchwała nr 20/2017 w sprawie oznaczenia najwyższej sumy zobowiązań Banku na 2017 rok obrotowy, na chwilę obecną jest w trakcie realizacji. Maksymalna kwota zobowiązań nie została wyczerpana.

8. Uchwała nr 21/2017 w sprawie wprowadzenia zmian w treści Regulaminu działania Rady Nadzorczej została wykonana w toku posiedzenia ZP. Zmiany w Regulaminu działania Rady Nadzorczej obowiązują od dnia 1 kwietnia 2017 r.

9. Uchwała nr 22/2017 w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie dokonywania ocen odpowiedzialności Członków Rady Nadzorczej została wykonana w toku posiedzenia ZP. Zmienione formularze oceny stosowane będą po raz pierwszy do oceny Rady, jej członków oraz kandydatów na Członków Rady Nadzorczej w 2018 r.

10. Uchwała nr 23/2017 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Banku do Krajowego Związku Banków Spółdzielczych została zrealizowana. W dniu 4 kwietnia 2017 r. Bank wystosował do KZBS pismo w sprawie anulowania uprzednio złożonego wypowiedzenia członkostwa.
11. Uchwała nr 24/2017 w sprawie wystąpienia z organizacji gospodarczych działających w formie kapitałowych spółek prawa handlowego tj. PBS IP Spółka z o.o., Carmine Investments Spółka z o.o. i Carmine Investments Spółka z o.o. Spółka komandytowo – akcyjna, w szczególności poprzez ich likwidację, połączenie, podzielenie lub przekształcenie jest obecnie realizowana.

2.3 Rada Nadzorcza

Zgromadzenie Przedstawicieli na mocy Uchwały nr 8/2014 z dnia 28 marca 2014 r. dokonało wyboru Rady na lata 2014-2018.

Na dzień 30.06.2017 r. i obecnie w skład Rady Nadzorczej Podkarpackiego Banku Spółdzielczego wchodzi:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Szałankiewicz Tadeusz	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Schmidt Wojciech	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Dziadosz Edyta	Sekretarz Rady Nadzorczej
Sawczuk Elżbieta	Członek Rady Nadzorczej
Bieda Mieczysław	Członek Rady Nadzorczej
Łobodziński Stanisław	Członek Rady Nadzorczej
Mazur Antoni	Członek Rady Nadzorczej
Pietryka Wiesław	Członek Rady Nadzorczej
Włodyka Jan	Członek Rady Nadzorczej

2.4 Zarząd

Zarząd Banku – zgodnie ze Statutem - prowadzi sprawy Banku i reprezentuje go na zewnątrz. Prezes Zarządu kieruje pracami Zarządu. Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. Wewnętrzny podział kompetencji w Zarządzie Banku ustala Zarząd, a zatwierdza Rada Nadzorcza.

Na dzień 30.06.2017 r. i nadal w skład Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego wchodzi:

Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
Monika Krawczyk	Członek Zarządu p.o. Prezesa Zarządu
Wojciech Błaż	Wiceprezes Zarządu
Janusz Matusz	Wiceprezes Zarządu
Agata Niemczyk	Wiceprezes Zarządu

2.5 Sprawy członkowskie

Na dzień 30.06.2017 r. liczba członków Podkarpackiego Banku Spółdzielczego wynosiła 11 430, w tym: osoby fizyczne – 11 305, osoby prawne: 125.

	06.2016 r.	06.2017 r.
Fundusz udziałowy:	22 459 200 zł	21 220 620 zł
w tym f. udziałowy osób prawnych	14 011 180 zł	13 369 780 zł
Średnia kwota udziału przypadająca na 1 Członka PBS:		
- na 1 osobę fizyczną	750,67 zł	694,46 zł
- na 1 osobę prawną	113 912,03 zł	106 958,24 zł

2.6 Misja, wizja i cele strategii w latach 2016 – 2020

Misją Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest bycie instytucją bezpieczną i przyjazną dla klientów, świadcząca wysokiej jakości usługi finansowe oraz wspierającą lokalną przedsiębiorczość. Celem funkcjonowania Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest systematyczne umacnianie udziału w rynku poprzez budowę silnych i długookresowych relacji z Klientami.

Wizją Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest bycie liczącym się na rynku lokalnym bankiem, nowoczesnym w zaspokajaniu potrzeb finansowych swoich klientów, dbającym o zapewnienie wysokich standardów zarówno w zakresie obsługi klienta, jak i bezpieczeństwa.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy będzie funkcjonował przede wszystkim na rynku detalicznym, oraz rynku średnich, małych i mikro przedsiębiorstw. Celem Banku jest również utrzymanie pozycji solidnego pracodawcy.

Bank potrafi połączyć innowacyjne podejście do bankowości, uwzględniając nowoczesne technologie i tradycyjne zasady, kierując się nimi od początku swojej działalności i jednocześnie oferując usługi na najwyższym poziomie. Głównymi wyzwaniem Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w okresie realizacji strategii jest:

- 1) zapewnienie możliwości spełnienia norm wynikających z nowych wymogów ostrożnościowych,
- 2) wypracowanie modelu funkcjonowania zapewniającego poprawę efektywności i konkurencyjności oraz bezpieczeństwa działania,
- 3) efektywne zarządzanie ryzykiem,
- 4) poprawa rentowności działania,
- 5) doskonalenie posiadanych oraz rozwój nowych kanałów dystrybucji,
- 6) systematyczny wzrost udziału w rynku oraz umacnianie wizerunku marki.

Chcąc sprostać tej sytuacji Bank powinien podjąć działania umożliwiające realizację wymogów zewnętrznych oraz określonych zadań i celów wewnętrznych niezbędnych do dalszego rozwoju. Dążenie do sprostania wyzwaniom możliwe będzie poprzez:

- 1) wdrażanie nowych technologii bankowych,
- 2) ciągłe doskonalenie jakości obsługi i partnerskich relacji biznesowych z klientami,

- 3) ciągłe podnoszenie kompetencji i wiedzy zawodowej kadry pracowniczej,
- 4) doskonalenie sposobów zarządzania ryzykami bankowymi.

Decyzje zarządcze dotyczące dalszego rozwoju PBS są podejmowane w oparciu o przyjęty Program Postępowania Naprawczego obowiązujący na lata 2016 – 2020, na zasadzie uzyskiwania równowagi pomiędzy celem Banku, jakim jest budowa i oferowanie optymalnych rozwiązań dla klientów w sferze produktowej, a rozwojem bazy kapitałowej oraz generowaniem optymalnych wyników finansowych przy unikaniu nadmiernego ryzyka.

2.7 Najważniejsze wydarzenia I półrocza 2017 roku

W I półroczu 2017 r. Bank kontynuował realizację zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego Programu Postępowania Naprawczego (PPN). Zadania przewidziane w harmonogramie Programu Postępowania Naprawczego obejmują w szczególności działania w obszarze kosztów i jakości aktywów oraz adekwatności kapitałowej.

Do najważniejszych wydarzeń I półrocza br. należy zaliczyć:

1. Wprowadzenie zmian organizacyjnych Banku (opisanych w punkcie 4.1) dot. wewnętrznego podziału obowiązków i kompetencji pomiędzy Członkami Zarządu Banku oraz dot. jednostek organizacyjnych - określenie struktury i schematu organizacyjnego Oddziału w Rzeszowie, Oddziału w Brzozowie oraz Oddziału w Krośnie, a także rozszerzenie zakresu zadań Departamentów Centrali – Departamentu Informatyki i Departamentu Skarbu.
2. Opracowanie założeń dot. zmiany modelu funkcjonowania spółek zależnych Banku.
3. Opracowanie koncepcji oraz rozpoczęcie działań dotyczących reorganizacji i optymalizacji procesów związanych z funkcjonowaniem wsparcia sprzedaży w Oddziałach Banku.
4. Opracowanie koncepcji oraz rozpoczęcie działań dotyczących reorganizacji systemu kontroli wewnętrznej, uwzględniającej podział na III linie obrony. Bank w analizowanym okresie przystąpił do opracowania listy procesów istotnych oraz matrycy SKW.
5. Od dnia 1 kwietnia 2017 roku, Bank wprowadził kluczowe z punktu widzenia prowadzonej działalności bankowej nowe oferty produktowe dla klienta detalicznego, zaś od dnia 1 czerwca 2017 roku dla klienta korporacyjnego, dotyczące stawek Taryfy opłat i prowizji. Powyższe pozwoliło wdrożyć nowy model rentownej oferty produktowej, a także ograniczyć dotychczas stosowane preferencyjne i odbiegające od standardowych stawek, warunki świadczenia usług.
6. Złożenie przez Bank w dniu 10 marca 2017 roku deklaracji członkowskiej o przystąpieniu do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz deklaracji o wyrażeniu woli przystąpienia do Umowy systemu ochrony Zrzeszenia BPS. Na datę opracowania niniejszego Sprawozdania Bank uzyskał decyzję negatywną dot. złożonego wniosku.
7. Kontynuacja restrykcyjnej polityki kosztowej, która zapewniła obniżenie kosztów działania Banku r/r o 17%.
8. W okresie sprawozdawczym Bank dokonywał przeglądu oraz aktualizacji regulacji wewnętrznych dot. organizacji Banku, zarządzania ryzykiem, procedur produktowych, wynikających zarówno ze zmian przepisów zewnętrznych, jak i mających na celu dostosowanie do procesów zachodzących wewnątrz organizacji.
9. Zarząd Banku w dniu 2 marca 2017 roku na mocy uchwały nr 47/2017, w oparciu o art. 10c ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, wstrzymał zwrot wypłat udziałów członkowskich, które podlegałyby wypłacie zgodnie z § 18 ust. 1 i 2 Statutu Banku, po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za 2016 rok obrotowy, a które stanowiąty kapitał TIER I w rozumieniu art. 28 Rozporządzenia CRR,

do czasu spełnienia przez Bank wymogów dotyczących wysokości funduszy własnych w wysokości założonej w PPN do uzyskania w poszczególnych latach realizacji programu. Łączna kwota wstrzymanych udziałów wyniosła 4.594 tys. zł.

10. Bank zaliczył do kapitału podstawowego Tier I, udziały członkowskie wniesione po 28.06.2013 r. w wysokości 989 tys. zł, na mocy decyzji KNF nr DBS/DBS_W5/7111/9/18/2017/PH z dnia 17.03.2017 r., zgodnie z art. 26 ust. 3 w zw. z art. 28 i art. 29 Rozporządzenia CRR.
11. W dniu 31 marca 2017 roku odbyło się Zebranie Przedstawicieli Banku, w toku którego zatwierdzono sprawozdanie finansowe Banku za 2016 roku obrotowy. Na mocy uchwały Zebrania Przedstawicieli nr 11/2017 na fundusz zasobowy Banku przeznaczono 2 011 tys. zł, zaś kwotę 557 tys. zł przeznaczono na pokrycie strat z lat ubiegłych.
12. W dniu 23 marca 2017 roku, Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny, w sprawie sygn. akt VI ACa 1976/15, zmienił niekorzystny dla Banku wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 lipca 2015r. sygn. akt XXV C 1404/14, w ten sposób, że zasądził od Skarbu Państwa - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad na rzecz Banku kwotę w wysokości 8.475.565 zł 04 gr., z ustawowymi odsetkami za okresy od dnia wymagalności poszczególnych roszczeń składających się na zasądzoną kwotę, przypadające począwszy od 22 października 2010 roku, do dnia zapłaty.
13. W dniu 21 marca 2017 roku została wydana w I instancji decyzja Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Krakowie, w sprawie znak UKS12W4P1.420.37.2016.25. Pomimo wniesionego odwołania, Zarząd Banku biorąc pod uwagę nieuzasadnione ponoszenie dalszych kosztów odsetek od zaległości podatkowych, podjął decyzję o zapłacie całości należnego podatku, wraz z odsetkami, łącznie w wysokości 1 018,66 tys. zł, zwiększając kwotę roszczeń spornych.
14. Oprócz ww. decyzji podatkowej Bank dokonał zapłaty zaległego podatku od nieruchomości stanowiących obszar Lotniska Iwonicz obejmującego działki 2943/1 o powierzchni 104,8875 ha, 2943/2 o powierzchni 0,0916 ha położne na terenie Gminy Krościenko Wyżne oraz działki 1000 o powierzchni 3,4600 ha i 158 o powierzchni 33,2200 ha położne na terenie Gminy Miejsce Piastowe, a to w związku z wydaniem przez Wójta Gminy Krościenko Wyżne decyzji z dnia 28 kwietnia 2017 roku, ustalających zobowiązanie podatkowe w tym podatku, których Bank nie zaskarżył uznając, że nie ma ku temu podstaw.

3. Zewnętrzne uwarunkowania działalności

3.1 Otoczenie makroekonomiczne

W gospodarce światowej dynamika wzrostu jest nadal mocna. Po przejściowym spowolnieniu, jakie wystąpiło na początku roku, dane z rynków wskazują, że w drugim kwartale nastąpiło odbicie wzrostu realnego światowego PKB. Wskaźniki zaufania przedsiębiorców i konsumentów świadczą o wciąż dobrych nastrojach. Warunki finansowe w gospodarkach rozwiniętych, mimo wzrostu rentowności obligacji długoterminowych w ostatnich tygodniach czerwca, nadal są korzystne, do czego przyczynia się łagodna polityka pieniężna. Rynki finansowe gospodarek wschodzących pozostają stabilne, a napływ kapitału do tych gospodarek jest mocny. Perspektywy gospodarek rozwiniętych obejmują postęp cyklicznego ożywienia w miarę stopniowego domykania się luki PKB. Poprawie aktywności sprzyja polityka pieniężna i fiskalna, choć oczekiwania dotyczące bodźców fiskalnych w Stanach Zjednoczonych zostały zrewidowane w dół po zwrocie w debacie politycznej. Jeśli chodzi o gospodarki wschodzące, w krajach importujących surowce, takich jak Indie i Chiny, wzrost pozostanie stabilny, natomiast w grupie eksporterów surowców, która doznała głębokiej recesji, spadek aktywności powinien się zatrzymać. Światowa aktywność gospodarcza (z wyłączeniem strefy euro) może zwiększyć się o 3,7% w roku 2017 i 3,8% w latach 2018 – 2019.

Strefa Euro w II kwartale 2017 roku przyspieszyła. Produkt krajowy brutto wzrósł w minionym kwartale o 0,6%, do czego przyczyniła się nadal dobra koniunktura w Niemczech, największej gospodarce tego regionu, i najszybszy od prawie dwóch lat rozwój Hiszpanii. Ale najważniejsze jest to, że po latach bezprecedensowego stymulowania gospodarki, rozwój zaczął w końcu obejmować wszystkie 19 krajów członkowskich. Ożywienie jest większe, ma szerszy zasięg i po raz kolejny potwierdza odporność na zewnętrzne zagrożenia. Poprawie koniunktury gospodarczej w strefie euro towarzyszy systematyczny spadek bezrobocia, a wskaźniki nastrojów w biznesie są najwyższe od 10 lat. Natomiast presja cenowa wciąż jest niewidoczna. Europejski Bank Centralny jest jednak przekonany, że inflacja w końcu wzrośnie, w wyniku podwyżek płac i zanikania spowolnienia gospodarczego.

W I półroczu 2017 r. w podstawowych obszarach polskiej gospodarki obserwowano tendencje wzrostowe. W niektórych rodzajach działalności dynamika w drugim kwartale była nieco wolniejsza niż w pierwszym. Produkcja sprzedana przemysłu w okresie kwiecień - czerwiec br. wzrosła w skali roku w mniejszym stopniu niż w okresie pierwszych trzech miesięcy br., nieznacznie spadło również tempo wzrostu sprzedaży detalicznej oraz sprzedaży usług w transporcie. Umocnił się natomiast wzrost produkcji budowlano - montażowej (po głębokim spadku przed rokiem).

3.2 Sytuacja w sektorze bankowym w I półroczu 2017 roku

Sektor bankowy uzyskał do końca czerwca 2017 r. wynik finansowy netto na poziomie 6,87 mld zł, tj. niższy o 17% niż rok wcześniej. Wynik z tytułu odsetek zwiększył się r/r o 2,1 mld zł, tj. o 11,1%. Wynik z tytułu opłat i prowizji wyniósł 6,8 mld zł i był wyższy o 9% w ujęciu rocznym. Wynik z działalności bankowej zmniejszył się r/r o 1,9% do 30,5 mld zł. Koszty działania Banku zwiększyły się r/r o 6% i osiągnęły poziom 16,7 mld zł. Wartość odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości wyniosła 3,2 mld zł na koniec czerwca 2017 r., co oznacza spadek o 5,2% w skali roku. Łączny współczynnik kapitałowy (adekwatność kapitałowa wg CRR/CRDIV) wyniósł 17,94% na koniec marca 2017 r. wobec 17,72% na koniec grudnia 2016 r. Współczynnik kapitału podstawowego Tier I wyniósł 16,46% na koniec marca 2017 r. wobec 16,14% na koniec grudnia 2016 r.

W perspektywie do końca 2017 r. sektor bankowy będzie pozostawał pod wpływem niskiego poziomu rynkowych stóp procentowych, które według członków RPP do końca bieżącego roku nie powinny wzrosnąć, gdyż inflacja utrzymuje się na relatywnie niskim poziomie. Kondycja sektora bankowego będzie pod wpływem polskiej gospodarki. Zgodnie ze wstępnym szacunkiem GUS, tempo wzrostu PKB w II kw. 2017 r. zmniejszyło się do 3,9% r/r, po tym, jak wzrost PKB w I kw. 2017 r. przyspieszył do 4% r/r. Ekonomisci sądzą, że w całym 2017 r. są szanse na utrzymanie tempa wzrostu PKB w okolicach co najmniej 4%. Według nich, dane te wskazują, iż spowolnienie wzrostu gospodarczego dobiegło końca.

3.3 Tendencje w gospodarce polskiej i światowej w 2017 roku

Polska gospodarka w II półroczu 2017 roku powinna ulegać dalszej poprawie, wpłynie na to z jednej strony rosnący popyt wewnętrzny (m. in. inwestycje i konsumpcja), a z drugiej zwiększający się popyt zewnętrzny. Wsparciem dla konsumpcji będą wypłacane świadczenia w ramach programu Rodzina 500+, a także poprawa sytuacji na rynku pracy (prognozuje się, że stopa bezrobocia na koniec br. może osiągnąć poziom poniżej 7,0%). W całym 2017 roku dynamika PKB może przekroczyć poziom 4,0%. Inflacja nie powinna przekroczyć 2,0% r/r, i to powstrzyma Radę Polityki Pieniężnej przed zmianą stóp procentowych.

Analizując sytuację międzynarodową w centrum uwagi pozostają dwa największe na świecie banki centralne, tj. Fed i EBC. Pogorszenie nastrojów na rynkach finansowych w Europie i na świecie rodzić mogą toczące się negocjacje pomiędzy Wielką Brytanią i UE w sprawie Brexit. Uczestnicy rynków finansowych tracą ponadto nadzieję na możliwość implementacji zapowiadanych przez Prezydenta USA obniżek podatków, deregulacji i pakietu infrastrukturalnego, co może niekorzystnie

wpłynąć na amerykańską gospodarkę. Duży niepokój na świecie budzi wzrost napięcia politycznego między USA i Koreą Północną.

Poprawa sytuacji w gospodarce krajowej będzie miała korzystny wpływ na sytuację krajowego sektora bankowego. Prognozuje się przyrost depozytów, zarówno w segmencie gospodarstw domowych jak i przedsiębiorstw. W przypadku gospodarstw domowych wpływ na to będzie miała nadal poprawiająca się sytuacja na rynku pracy. Należy jednak mieć na uwadze, że w obliczu bardzo niskiego oprocentowania lokat gospodarstwa domowe mogą nadal poszukiwać alternatywnych sposobów lokowania oszczędności. Wzrost aktywności gospodarczej powinien przyczynić się do wyższych wolumenów sprzedaży kredytów, zwłaszcza hipotecznych oraz kredytów dla firm. W przypadku kredytów konsumpcyjnych, ich niska cena oraz rosnące w społeczeństwie poczucie bezpieczeństwa finansowego w związku z poprawą sytuacji na rynku pracy także mogą pozytywnie wpływać na ich sprzedaż. Kredyty dla firm również mają szansę rosnąć ze względu na rozpędzające się projekty inwestycyjne. Wyraźnego wzrostu zainteresowania kredytami można spodziewać się natomiast w sektorze MSP.

Negatywny wpływ na wyniki finansowe sektora bankowego w II połowie 2017 roku może mieć pogorszenie się sytuacji w globalnej gospodarce, w związku z wyhamowaniem ożywienia w strefie euro lub USA, pogłębienie problemów sektora bankowego we Włoszech, spowolnienie gospodarki Chin, proces negocjacji pomiędzy Wielką Brytanią i UE dotyczący Brexit, eskalacja konfliktu rosyjsko-ukraińskiego, zaostrzenie się konfliktów na Bliskim Wschodzie, dalsze napięcie polityczne pomiędzy USA i Koreą Północną, a także głębsza od oczekiwań skala zaostrzenia polityki pieniężnej przez EBC lub Fed. Prognozy te miałyby negatywny wpływ na polskich eksporterów, co obniżyłoby tempo wzrostu krajowej gospodarki. Dodatkowo ograniczenie nadpłynności na globalnych rynkach finansowych przełożyłoby się na odpływ kapitału z rynków wschodzących, w tym z Polski. W sektorze banków spółdzielczych oznaczałoby to ograniczenie popytu na oferowane usługi oraz wzrost kosztów ryzyka w związku z pogorszeniem się sytuacji finansowej klientów.

Wybrane wskaźniki makroekonomiczne:

1. PKB

Według wstępnych analiz GUS w II kwartale 2017 r. Produkt Krajowy Brutto wzrósł o 3,9% r/r w porównaniu ze wzrostem o 4,0% r/r w I kwartale. Wciąż opiera się on na konsumpcji prywatnej. Wpłynął na to wyższy niż w I kwartale b.r. wzrost spożycia ogółem, który wyniósł 4,3% wobec 3,9% na koniec marca br. Spożycie w sektorze gospodarstw domowych wzrosło w tempie 4,9% i było wyższe niż w I kwartale br. (wzrost o 4,7%). Inwestycje wzrosły zaledwie o 0,8%. Biorąc pod uwagę najnowsze dane pozwalające ocenić trendy w konsumpcji i inwestycjach, w najbliższym czasie wzrost PKB może się zbliżyć do 5% r/r.

2. Stopa bezrobocia

Według GUS, stopa bezrobocia w czerwcu 2017 r. spadła do kolejnego rekordowo niskiego poziomu 7,1% wobec 7,4% w maju br. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy wyniosła 1 151,6 tys. wobec 1 202,1 tys. osób przed miesiącem. Jeszcze rok temu stopa bezrobocia wynosiła 8,7%, a dwa lata temu (i w latach wcześniejszych) osiągała dwucyfrową wartość.

W I kwartale 2017 r. wzrósł popyt na pracę i zwiększyła się liczba pracujących. Wzrost przeciętnego zatrudnienia w I kwartale br. w sektorze przedsiębiorstw (o 4,4% r/r) był wyższy niż w pozostałych gałęziach gospodarki.

3. Inflacja

W pierwszym półroczu 2017 r. inflacja wahała się w przedziale 0,8% - 2%. Według szacunków GUS ceny dóbr i usług konsumpcyjnych w czerwcu 2017 roku spadły o 0,2% w porównaniu z majem br. W porównaniu z czerwcem 2016 roku ceny wzrosły o 1,5%. Największy wpływ na zmianę cen w czerwcu 2017 roku (w relacji do maja), miał spadek cen w zakresie transportu (o 2,6%) oraz odzieży

i obuwia (o 1,0%), a także wzrost cen w zakresie rekreacji i kultury (o 1,1%). W lipcu 2017 roku, w porównaniu z czerwcem br., ceny powinny spaść o około 0,3%, głównie ze względu na oczekiwany spadek cen żywności, sezonowy spadek cen odzieży i obuwia, a także spadek, chociaż wolniejszy niż w czerwcu, cen w transporcie.

4. Stopy procentowe NBP

W I półroczu 2017 r., RPP nie zmieniła poziomu stóp procentowych - oznacza to, że główna stopa referencyjna pozostanie na rekordowo niskim poziomie 1,5%, depozytowa - 0,50% i lombardowa - 2,50%. Po raz ostatni RPP zdecydowała się na zmianę stóp procentowych w marcu 2015 r.

5. Waluty

W pierwszym półroczu 2017 r. średni kurs EUR/PLN i USD/PLN wyniósł odpowiednio 4,27 zł i 3,95 zł. W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego złoty umocnił się wobec euro o 0,10 zł, natomiast wobec dolara osłabił o 0,04 zł. Pomimo ukształtowania się średniego kursu USD/PLN na nieco wyższym poziomie niż przed rokiem, w pierwszym półroczu 2017 r. złoty systematycznie umacniał się wobec amerykańskiej waluty (z 4,18 zł na koniec 2016 r. do 3,71 zł na koniec czerwca 2017 r.). Stopniowe umocnienie złotego wobec głównych walut było z jednej strony konsekwencją utrzymywania przez Radę EBC łagodnej polityki monetarnej, z drugiej zaś narastających wątpliwości uczestników rynków finansowych odnośnie determinacji Rezerwy Federalnej w podnoszeniu stóp procentowych w USA. Korzystny wpływ na notowania naszej waluty miało również potwierdzenie w maju br. dotychczasowego ratingu Polski przez agencję Moody's („A2”), któremu towarzyszyło przywrócenie (po upływie roku) perspektywy stabilnej.

6. Wskaźnik koniunktury bankowej PENGAB

W czerwcu 2017 r. wskaźnik koniunktury bankowej Pengab m/m odnotował spadek wartości o 2 pkt do poziomu 22 pkt. Zmiana ta, podobnie jak przed miesiącem, wynikała z wpływu czynników sezonowych, które w II kwartale br. oddziaływały zarówno na indeks ocen, który obniżył się o 1,8 pkt m/m oraz indeks wyprzedzający, który odnotował korektę o 2,3 pkt m/m.

4. Rozwój organizacyjny, infrastrukturalny i technologiczny

4.1 Zmiany organizacyjne

W drugim kwartale 2017 roku weszły w życie zmiany w wewnętrznym podziale obowiązków i kompetencji pomiędzy członkami Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego, a to w związku z rejestracją w Krajowym Rejestrze Sądowym zmiany § 36 Statutu Banku dokonanej na mocy uchwały Zebrania Przedstawicieli Banku nr 9/2017 z dnia 31 marca 2017 roku.

W związku z powyższym od dnia 21 kwietnia 2017 roku tj. od dnia rejestracji ww. zmian, wszedł w życie nowy wewnętrzny podział obowiązków i kompetencji pomiędzy poszczególnymi członkami Zarządu Banku, przyjęty w dniu 16 marca 2017 roku przez Zarząd Banku na mocy uchwały nr 64/2017 i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą na mocy uchwały nr 12/2017. W wyniku powyższego weszły w życie zmiany w oznaczeniu funkcji poszczególnych członków Zarządu w ten sposób, że w skład Zarządu Podkarpackiego Banku Spółdzielczego wchodzi: 1) Prezes Zarządu Banku, 2) Wiceprezes Zarządu odpowiedzialny za obszar skarbu oraz podmiotów zależnych, 3) Wiceprezes Zarządu odpowiedzialny za obszar sprzedaży i IT oraz 4) Wiceprezes Zarządu odpowiedzialny za obszar finansowy, bezpieczeństwa i administracji. Zmiany te zostały następnie skorygowane, poprzez przyjęcie przez Zarząd Banku na mocy uchwały Zarządu nr 136/2017 z dnia 21 czerwca 2017 r., zmiany w zakresie kompetencji Prezesa Zarządu, poprzez przypisanie obowiązku zastępowania Wiceprezesa Zarządu odpowiedzialnego za obszar finansowy, bezpieczeństwa i administracji, na

wypadek jego nieobecności. Powyższa zmiana została zatwierdzona na mocy uchwały Rady Nadzorczej nr 22/2017 z dnia 19 czerwca 2017 roku.

Ponadto, na mocy uchwały Zarządu Banku Nr 120/2017 z dnia 01.06.2017 r., oraz nr 129/2017 z dnia 14.06.2017 r. określono strukturę organizacyjną Oddziału Banku w Rzeszowie oraz podporządkowanych mu Oddziałów Operacyjnych, a także wprowadzono schemat organizacyjny Oddziału Rzeszów i podporządkowanych mu jednostek organizacyjnych. Oprócz powyższego na mocy uchwały Zarządu Banku Nr 136/2017 z dnia 21.06.2017 r., rozszerzono zakres zadań Departamentu Informatyki i Departamentu Skarbu oraz określono strukturę organizacyjną oddziału Banku w Brzozowie oraz Oddziału Banku w Krośnie, oraz podporządkowanych im Oddziałów Operacyjnych, a także wprowadzono schemat organizacyjny tych oddziałów i podporządkowanych im jednostek organizacyjnych. Powyższe zmiany zostały zatwierdzone na mocy Uchwały Rady Nadzorczej Banku nr 21/2017 z dnia 19 czerwca 2017 roku.

4.2 Organizacja i sieć placówek

Bank realizuje proces optymalizacji sieci placówek i poziomu zatrudnienia w Oddziałach Banku, z uwzględnieniem wyników oceny ich rentowności. Terenem działania Banku jest teren Rzeczypospolitej Polski.

W wyniku zainicjowanego w 2016 roku procesu optymalizacji sieci placówek, w I półroczu 2017 roku dokonano likwidacji dwóch placówek w randze punktów obsługi klienta. W związku z powyższym, liczba placówek uległa zmniejszeniu z poziomu 77 na dzień 31.12.2016 r. do 75 na dzień 30.06.2017 r. W porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku liczba placówek Banku uległa zmniejszeniu o 8 placówek.

Na koniec czerwca 2017 roku Bank posiadał sieć placówek, zlokalizowanych na terenie kraju, składającą się z 5 Oddziałów, 26 Oddziałów Operacyjnych, 29 Punktów Obsługi Klienta, 2 Agencji, 6 agencji PBSFinanse S.A. oraz 7 Placówek Samoobsługowych.

Ponadto wg stanu na 30.06.2017 r. Podkarpacki Bank Spółdzielczy posiadał 85 własnych bankomatów oraz 9 wpłatomatów.

Aktualny wykaz placówek Banku wraz z adresami znajduje się na stronie internetowej Banku pod adresem: <https://www.pbsbank.pl/o-banku/placowki-i-bankomaty>

Schemat organizacyjny dostępny jest na stronie internetowej Banku pod adresem:

<https://www.pbsbank.pl/docman-wszystko/lad-korporacyjny/56-struktura-organizacyjna-banku/file>

4.3 Zarządzanie zasobami ludzkimi

Według stanu na 30.06.2017 r. Podkarpacki Bank Spółdzielczy zatrudniał 547 osób na 545,23 etatach. W porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku zatrudnienie uległo zmniejszeniu o 62 osoby oraz 60,87 etatów co stanowi efekt realizacji przewidzianego w ramach PPN procesu optymalizacji zatrudnienia.

Struktura wiekowa pracowników Banku na dzień 30.06.2017 r. kształtowała się następująco:

Wiek	Ilość pracowników (szt.)	Struktura
do 30 lat	48	8,78%
31 - 45 lat	387	70,75%
46 - 55 lat	75	13,71%
od 56 lat	37	6,76%
Suma	547	100,00%

Struktura pracowników Banku wg wykształcenia na dzień 30.06.2017 r. kształtowała się następująco:

Wykształcenie	Ilość pracowników (szt.)	Struktura
wyższe	460	84,10%
średnie	84	15,36%
podstawowe	3	0,55%
Suma	547	100,00%

Struktura pracowników Banku wg płci na dzień 30.06.2017 r. kształtowała się następująco:

Płeć	Ilość pracowników (szt.)	Struktura
Kobiety	424	77,51%
Mężczyźni	123	22,49%
Suma	547	100,00%

4.4 Nakłady inwestycyjne

Nakłady inwestycyjne poniesione w I półroczu 2017 roku wynosiły 43,4 tys. zł i były niższe o 125,5 tys. zł w stosunku do nakładów poniesionych w analogicznym okresie 2016 roku.

Inwestycje i remonty realizowane były na terenie następujących placówek: Centrala, Oddział Dębica, Oddział Przemysł, Oddział Lesko, Oddział Miejsce Piastowe, Oddział Łańcut.

Nakłady inwestycyjne poniesione w I półroczu 2016 - 2017

L.p.	Rok	Wartość nakładów inwestycyjnych [w tys. zł]
1	Czerwiec 2017	43,4
2	Czerwiec 2016	168,9

4.5 Rozwój IT

W I półroczu 2017 roku kontynuowano realizację działań zaplanowanych w teleinformatyce, zgodnie ze Strategią w zakresie obszarów technologii informacyjnej oraz bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w PBSBank na lata 2016 – 2018.

W ramach rozwoju bankowości internetowej i mobilnej realizowano dalsze prace testowe dot. wdrożenia II Fazy bankowości mobilnej, realizowano prace testowe dot. aplikacji mobilnej dla platformy Windows Phone, wprowadzono usprawnienia i modyfikacje w funkcjonalności PBSbank24 i PBSbank24 mobile, wdrożono produkcyjnie usługę PBSDealer (negocjacja kursów walut online), a także rozpoczęto realizację projektu udzielania kredytów za pośrednictwem bankowości elektronicznej PBSBank24. Oprócz powyższych czynności Bank wdrożono usługę Visa Checkout dla kart Banku, realizowano prace testowe dot. wdrożenia systemu automatycznej realizacji przekazów walutowych, a także w ramach analizy możliwości wdrożenia dostępu do otwierania usług depozytowych, kredytowych, funduszy inwestycyjnych przez kanały elektroniczne, ustalono finalny projekt procesu oferowania Klientom w kanałach elektronicznych usług kredytowych.

Ponadto, w I półroczu 2017 r. przeprowadzono szereg działań zmierzających do promocji usług biometrycznych jako alternatywy dla operacji kartowych. Promocja usługi odbywała się za pomocą elektronicznych kanałów komunikacji (wpisy na profilach w mediach społecznościowych, wpisy na

stronie Banku, artykuły sponsorowane publikowane na lokalnych portalach informacyjnych prezentujące opis funkcjonalności oraz korzyści wynikające ze stosowania biometrii), a także w trakcie pokazów bezpośrednich, realizowanych w placówkach bankowych, a także na terenie współpracujących z Bankiem szkół i uczelni oraz w miejscach publicznych. Dodatkowo, promocja usług biometrycznych realizowana była przez pracowników Banku w bezpośrednim kontakcie z klientami, tak dotychczasowymi, nie posiadającymi tej usługi, jak i nowymi, dopiero zakładającymi rachunki w PBS.

Nakłady na inwestycje teleinformatyczne poniesione w I półroczu 2017 r. wyniosły łącznie 4 821 tys. zł, tj. o 348 tys. zł więcej w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku.

Nakłady na inwestycje teleinformatyczne poniesione w I półroczu 2016 – 2017

L.p.	Rok	Wartość nakładów na inwestycje teleinformatyczne [w tys. zł]
1	Czerwiec 2017	4 821
2	Czerwiec 2016	4 473

5. Działalność Podkarpackiego Banku Spółdzielczego

5.1 Podstawowe produkty i usługi oferowane przez Bank

W I półroczu 2017 r. kontynuowano politykę zmierzającą do aktywizacji sprzedaży w obszarze rachunków osobistych, biznesowych oraz produktów kredytowych dedykowanych klientom detalicznym.

Klientom indywidualnym oferowane są warianty kont takie jak: konto Na Start, Standard, Aktywne, Senior, Premium, +Konto dedykowane dla odbiorców świadczenia wychowawczego wypłacanego w ramach programu RODZINA 500+ oraz rachunki walutowe prowadzone w EUR, GBP, USD, CHF. Ofertę depozytową klienta detalicznego uzupełnia szeroka gama lokat typu standard, korzystnie oprocentowane lokaty Pewna 3M, Pewna 6M, Lokata Zyskowna. Oferowana jest również lokata Rodzinna z możliwością dopłaty w trakcie trwania umowy czy lokata z dopłatą dająca również możliwość dopłaty oraz gwarantująca wypłatę depozytu przed upływem jego umownego okresu bez utraty odsetek. Ponadto Bank posiada w swojej ofercie korzystnie oprocentowane rachunki typu a`vista, indywidualne konta emerytalne PBS-IKE oraz rachunek Skarbonka dla klientów preferujących obsługę przez internet.

Dla klientów biznesowych Bank oferuje rachunki dopasowane do segmentu wykonywanej działalności, takie jak konto Biznes i Biznes Premium, natomiast dla klientów preferujących obsługę elektroniczną konto Mobilne. Dla organizacji prowadzących działalność charytatywną oraz organizacji działających na rzecz lokalnych społeczności Bank oferuje rachunek dla instytucji niekomercyjnych (NGO) prowadzony na preferencyjnych warunkach cenowych. Ponadto Bank klientom korporacyjnym oferuje lokaty terminowe, lokatę O/N oraz lokaty MIG dające możliwość wyboru dowolnego terminu w zakresie od 2 do 60 dni, rachunki powiernicze, rachunki powiernicze dla deweloperów, rachunki walutowe prowadzone w EUR, GBP, USD, CHF.

W celu utrzymania konkurencyjności i rentowności oferty kredytowej dla klientów indywidualnych od dnia 01.03.2017 r. dokonano modyfikacji parametrów cenowych.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy posiada w swojej ofercie szeroką gamę produktów kredytowych kierowanych do klienta indywidualnego, takich jak kredyt gotówkowy, konsolidacyjny, mieszkaniowy, limit kredytowy w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, pożyczkę pieniężną, kartę kredytową. Dla klienta biznesowego Bank również posiada szeroki wachlarz produktów kredytowych z przeznaczeniem na finansowanie różnych potrzeb związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, takich jak: kredyt obrotowy w rachunku bieżącym oraz w rachunku kredytowym, kredyt

rewolwingowy, kredyt inwestycyjny, pożyczka pieniężna, gwarancje, faktoring, karta Visa Business PBS Charge.

Dla osób fizycznych prowadzących działalność rolniczą Bank oferuje kredyt w rachunku bieżącym Agro Limit, kredyt obrotowy w rachunku kredytowym Agro Ekspres, kredyt inwestycyjny Agro Inwestycja, pożyczkę pieniężną Agro Pożyczka.

5.2 Zmiany w ofercie produktowej Banku

W I półroczu 2017 r. kontynuowano politykę zmierzającą do aktywizacji sprzedaży w obszarze rachunków osobistych, biznesowych oraz produktów kredytowych dedykowanych klientom detalicznym.

W okresie sprawozdawczym, w wyniku analizy konkurencyjności i rentowności oferty produktowej Bank zmodyfikował ofertę produktową zarówno dla klientów detalicznych jak i biznesowych. W efekcie podjętych działań od dnia 01 kwietnia 2017 r. wprowadzono nową ofertę kont osobistych dla klienta detalicznego oraz od dnia 01.06.2017 r. wdrożono do sprzedaży nową ofertę rachunków biznesowych.

Zarówno ofertę kont osobistych, jak i ofertę rachunków dla klienta biznesowego wprowadzono pod nowymi nazwami handlowymi wraz z odświeżoną kampanią wizerunkową produktów.

Usługa prowadzenia rachunków bankowych sprzedawana jest w kilku wariantach zróżnicowanych między sobą poprzez swoją funkcjonalność, zakres usług oraz parametry cenowe.

W celu utrzymania konkurencyjności i rentowności oferty kredytowej dla klientów indywidualnych od dnia 01.03.2017 r. dokonano modyfikacji parametrów cenowych.

Od dnia 1 kwietnia 2017 r. wprowadzono do oferty Banku nowe usługi tj. usługę 3D-Secure polegającą na dodatkowym zabezpieczeniu płatności internetowych dokonywanych przy użyciu karty płatniczej: kredytowej, charge, debetowej u akceptantów oferujących tego typu usługę oraz usługę PBSDealer - platformę walutową służącą do wymiany walut po kursach negocjowanych za pośrednictwem Systemu Bankowości Elektronicznej, dostępną zarówno dla klienta detalicznego jak i klienta biznesowego.

Kluczowe produkty poddane zostały ocenie rentowności, a wyniki przeprowadzonych analiz wykorzystane były w pracach nad modyfikacją oferty w celu maksymalizacji sprzedaży oraz wzrostu rentowności oferowanych produktów.

Szczegółowej analizie poddano liczbę zamykanych rachunków, zarówno detalicznych, jak również biznesowych, mierząc tzw. wskaźnik odejścia klientów oraz analizując ich stopień uproduktowienia. W omawianym okresie parametry te uległy polepszeniu, w szczególności wskaźnik odejścia klientów sukcesywnie malał. Świadczy to o rosnącym zadowoleniu klientów ze świadczonych przez Bank usług.

5.3 Działania sprzedażowe

Działalność Pionu Sprzedaży Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w I półroczu 2017 roku głównie skupiała się na niżej wymienionych obszarach.

Zanotowano wzrost dynamiki sprzedaży priorytetowych produktów Banku tj. rachunków oraz kredytów poprzez modyfikację oferty w celu dostosowania jej do konkurencyjnych wymagań rynku i zmieniających się potrzeb Klientów. Wraz z modyfikacją oferty wprowadzono nową kreację marketingową produktów.

Zmieniono szatę graficzną obowiązujących Taryf opłat i prowizji celem poprawy czytelności i przejrzystości zapisów.

Prowadzono działania retencyjne mające na celu zmniejszenie ilości zamykanych kont.

Kontynuowano proces budowy pozytywnego wizerunku marki Banku w kanałach elektronicznych.

5.4 Działalność marketingowa i public relations

Prowadzone w I półroczu 2017 roku działania w obszarze marketingu i public relations miały na celu zwiększenie rozpoznawalności rynkowej i budowę pozytywnego wizerunku Banku oraz zwiększenie sprzedaży oferowanych produktów.

Bank kontynuował działania w kierunku budowania marki w Internecie z wykorzystaniem mediów społecznościowych. Narzędzie social media wykorzystywano również do realizacji akcji pro-sprzedażowych.

Przeprowadzono kampanię reklamową promującą kredyt gotówkowy „wiosną możliwości rosną”. Główne nośniki kampanii to billboardy, prasa, plakat, ulotka, witryny okienne. Zrealizowano także kampanię reklamową w Internecie za pomocą narzędzia Facebook Ads, a docelową stroną internetową był tzw. landing page, gdzie oprócz ogólnych informacji znalazł się formularz pozyskujący dane użytkowników zainteresowanych produktem. Została również zrealizowana spersonalizowana wysyłka do Klientów Banku z ofertą promowanego produktu kredytowego.

Ponadto Bank promował usługę biometrii, organizując cykl prezentacji dla Klientów w Oddziałach Banku pn. „Dni Otwarte z Biometrią”

W związku z udostępnieniem platformy internetowej PBS Dealer, umożliwiającej zawieranie transakcji wymiany walut online po negocjowanych kursach za pośrednictwem usługi bankowości elektronicznej „PBSbank24”, Bank skupiał się na promocji tej usługi poprzez kanały elektroniczne.

Promowano również Program „TalentowiSKO”, który jest rozszerzeniem dotychczasowych działań realizowanych w ramach Szkolnych Kas Oszczędności, a którego celem jest rozwijanie talentów wśród dzieci i młodzieży poprzez promowanie dobrych nawyków w zakresie oszczędzania i przedsiębiorczości.

Bank wspierał wiele inicjatyw lokalnych i regionalnych z różnych dziedzin, zarówno mających na celu rozwój gospodarczy regionu, jak i tych o wymiarze charytatywnym czy filantropijnym, wpisujących się w szeroko pojęte zagadnienia społecznej odpowiedzialności biznesu. Bank wspierał także wydarzenia sportowe.

W I półroczu 2017 r. koszty na realizację działań marketingowych wyniosły 491,92 tys. zł.

5.5 Współpraca z podmiotami zależnymi Banku

Bank w I półroczu 2017 r. realizował współpracę z PBSFinanse S.A. w ramach obowiązującej umowy agencyjnej, na mocy której PBSFinanse S.A. pośredniczy przy zawieraniu umów o świadczenie usług bankowych w imieniu lub na rzecz Banku.

W raportowanym okresie został wypracowany i ostatecznie zaakceptowany przez Zarząd Banku model oparty na formule restrukturyzacji spółek zależnych. Działania w tym zakresie są aktualnie realizowane. W czerwcu 2017 r. Rada Nadzorcza Spółki PBS Finanse S.A. podjęła działania skutkujące zmianami w składzie Zarządu PBSFinanse S.A.

6. Sytuacja finansowa

6.1 Aktywa Banku

L.p.	Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2016	31.12.2016	30.06.2017	Zmiana 06.2017/12.2016	Dynamika 06.2017/12.2016
I.	Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	121 133	112 469	69 772	-42 697	62,04%
II.	Należności od sektora finansowego	308 938	451 349	547 863	96 514	121,38%
III.	Należności od sektora niefinansowego	1 575 913	1 508 980	1 511 088	2 108	100,14%
IV.	Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	62 331	53 435	49 470	-3 965	92,58%
V.	Dłużne papiery wartościowe	549 460	561 808	543 246	-18 562	96,70%
VI.	Papiery wartościowe z prawem do kapitału	75 141	67 398	65 109	-2 289	96,60%
VII.	Akcje i udziały w innych jednostkach	59 321	59 954	14 377	-45 577	23,98%
VIII.	Rzeczowe aktywa trwałe	54 812	45 621	43 775	-1 846	95,95%
IX.	Wartości niematerialne i prawne	58 282	6 463	5 634	-829	87,17%
X.	Inne aktywa	19 441	22 992	65 825	42 833	286,3%
XI.	Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy	-	24	24	0	100,00%
	RAZEM aktywa netto	2 884 772	2 890 493	2 916 183	25 690	100,89%

Po stronie aktywów największą pozycję (51,82%) stanowią należności od sektora niefinansowego, które na dzień 30.06.2017 r. wyniosły 1 511,1 mln zł, kształtując się na poziomie wyższym o 2,1 mln zł w porównaniu do grudnia 2016 roku. Kolejna co do wielkości grupa to należności od sektora finansowego oraz dłużne papiery wartościowe stanowiące odpowiednio 18,79% oraz 18,63% wartości aktywów.

Po stronie aktywów największy wzrost (o 96,5 mln zł, tj. 21,38%) odnotowały należności od sektora finansowego, kształtując się na koniec czerwca 2017 r. na poziomie 547,9 mln zł. Zwiększenie odnotowały również inne aktywa (wzrost o 42,8 mln zł) oraz należności od sektora niefinansowego (wzrost o 2,1 mln zł).

Największy spadek zanotowały akcje i udziały w innych jednostkach, stanowiące wartość 14,4 mln zł, tj. o 45,6 mln zł niższą w porównaniu do końca 2016 r. Zmniejszenie odnotowano również w następujących pozycjach aktywów: kasa, operacje z Bankiem Centralnym (spadek o 42,7 mln zł), dłużne papiery wartościowe (spadek o 18,6 mln zł), należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych (spadek o 4 mln zł), papiery wartościowe z prawem do kapitału (spadek o 2,3 mln zł).

Według stanu na 30.06.2017 r. rzeczowy majątek trwały wyniósł 43,8 mln zł (spadek o 1,8 mln zł), natomiast wartości niematerialne i prawne netto ukształtowały się na poziomie 5,6 mln zł i zmniejszyły się o 0,8 mln zł.

6.2 Pasywa Banku

L.p.	Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2016	31.12.2016	30.06.2017	Zmiana 06.2017/12.2016	Dynamika 06.2017/12.2016
I.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	21	3	3	0	100%
II.	Zobowiązania od sektora finansowego	2 576	2 435	2 965	530	121,77%
III.	Zobowiązania od sektora niefinansowego	2 317 900	2 402 819	2 397 969	-4 850	99,80%
IV.	Zobowiązania od sektora instytucji rządowych i samorządowych	211 022	200 741	204 196	3 455	101,72%
V.	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	100 912	100 936	100 923	-13	99,99%
VI.	Kapitały własne oraz zobowiązania podporządkowane	124 239	124 269	125 034	765	100,62%
VII.	Rezerwy	5 748	5 127	5 015	-112	97,82%
VIII.	Inne pasywa	118 604	52 152	70 652	18 500	135,47%
IX.	Wynik z lat ubiegłych	-557	-557	0	557	-
X.	Wynik finansowy netto	4 307	2 568	9 426	6 858	367,06%
	RAZEM pasywa	2 884 772	2 890 493	2 916 183	25 690	100,89%

Po stronie pasywów Banku największy wzrost (o 18,5 mln zł) w porównaniu do końca 2016 r. odnotowano w pozycji inne pasywa. Według stanu na 30.06.2017 r. stanowiły one 2,42% sumy bilansowej Banku.

Zobowiązania wobec sektora niefinansowego w kwocie 2 398,0 mln zł stanowiły największą pozycję pasywów (82,23%). W porównaniu do grudnia 2016 r. zmniejszyły się o 4,9 mln zł, głównie z uwagi na spadek depozytów przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni. Na wielkość zobowiązań wobec sektora niefinansowego główny wpływ miał poziom depozytów pozyskanych od osób prywatnych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, które w porównaniu do grudnia 2016 r. wzrosły odpowiednio o 15,6 mln zł oraz 18,6 mln zł. Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych stanowiły 7,0% pasywów ogółem Banku.

Kapitały własne Banku ukształtowały się na poziomie 125 mln zł i w porównaniu ze stanem na koniec 2016 roku były wyższe o 0,8 mln zł.

6.3 Rachunek zysków i strat

Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2016	30.06.2017	Zmiana 06.2017/06.2016	Dynamika 06.2017/06.2016
Wynik z tytułu odsetek	35 974	32 918	-3 056	91,50%
Wynik z tytułu prowizji	8 654	8 837	183	102,11%
Przychody z akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	62	0	-62	-
Wynik na operacjach finansowych	30	-5 905	-5 935	-
Wynik z pozycji wymiany	1 560	1 587	27	101,73%
Wynik z działalności bankowej	46 280	37 437	-8 843	80,89%
Wynik na pozostałe działalności operacyjnej	2 442	15 854	13 412	649,22%
Koszty działania Banku i amortyzacja	39 262	31 801	-7 461	81,00%
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	4 102	8 945	4 843	218,06%
Wynik brutto	5 358	12 545	7 187	234,14%
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego	1 051	3 119	2 068	296,76%
Wynik netto	4 307	9 426	5 119	218,85%

Podkarpacki Bank Spółdzielczy na dzień 30.06.2017 r. osiągnął zysk brutto w wysokości 12,5 mln zł. Po uwzględnieniu podatku dochodowego w kwocie 3,1 mln zł, wynik finansowy netto Banku wyniósł 9,4 mln zł. W porównaniu do czerwca 2016 roku, zarówno zysk brutto, jak i zysk netto osiągnęły wielkości wyższe odpowiednio o 7,2 mln zł oraz 5,1 mln zł.

Wynik odsetkowy Banku w czerwcu 2017 r. wyniósł 32,9 mln zł i był niższy od uzyskanego w analogicznym okresie roku ubiegłego o 3,1 mln zł, tj. o 8,5%. Przychody odsetkowe ukształtowały się na poziomie niższym o 3,8 mln zł, tj. o 7,28%, natomiast koszty odsetkowe obniżyły się o 0,7 mln zł, tj. o 4,48%. Na spadek przychodów z tytułu odsetek największy wpływ miało przede wszystkim zmniejszenie przychodów odsetkowych od sektora niefinansowego (o 4,6 mln zł), co było konsekwencją niższego niż przed rokiem średniego poziomu należności tej grupy klientów. Niższa dynamika kosztów odsetkowych r/r była przede wszystkim efektem obniżenia kosztów odsetkowych sektora niefinansowego o 0,8 mln zł.

Wynik z tytułu prowizji ukształtował się na poziomie 8,8 mln zł i był wyższy od uzyskanego w analogicznym okresie roku ubiegłego o 0,2 mln zł, tj. o 2,11%. Łączne przychody z tytułu opłat i prowizji wyniosły 11,7 mln zł i były o 0,33% wyższe niż przed rokiem, natomiast koszty z tytułu prowizji ukształtowały się na poziomie 2,9 mln zł i w porównaniu do czerwca 2016 r. były niższe o 4,79%.

Wynik z pozycji wymiany wyniósł 1,6 mln zł i był wyższy o 27 tys. zł (tj. o 1,73%) w porównaniu do wyniku uzyskanego w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Wynik na pozostałej działalności operacyjnej na dzień 30.06.2017 r. wyniósł 15,8 mln zł i w porównaniu do wielkości odnotowanej na koniec czerwca 2016 r. był wyższy o 13,4 mln zł z uwagi na zaewidencjonowany w kwietniu br. przychód z tytułu odzyskanych należności - spłata zaległego kapitału oraz odsetek w kwocie 14,8 mln zł.

Na koniec czerwca 2017 r. koszty działania Banku wraz z amortyzacją ukształtowały się na poziomie 31,8 mln zł i w porównaniu do roku poprzedniego były niższe o 7,5 mln zł, tj. o 19,00%.

Różnica wartości rezerw na 30.06.2017 r. wyniosła 8,9 mln zł i w odniesieniu do wartości odnotowanej na 30.06.2016 r. uległa zwiększeniu o 4,8 mln zł.

Poniesione przez Podkarpacki Bank Spółdzielczy koszty działania wraz z amortyzacją w podziale na poszczególne grupy przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2016	30.06.2017	Zmiana 06.2017/06.2016	Dynamika 06.2017/06.2016
Koszty działania Banku, z tego:	34 649	28 733	-5 916	82,93%
Koszty wynagrodzeń z ubezpieczeniami i innymi świadczeniami	19 557	16 036	-3 521	82,00%
Koszty rzeczowe	11 993	10 531	-1 462	87,81%
Podatki i opłaty	576	801	225	139,06%
Koszty związane z BFG i KNF	2 392	1 281	-1 111	53,55%
Amortyzacja	4 613	3 068	-1 545	66,51%
Koszty działania Banku z amortyzacją	39 262	31 801	-7 461	81,18%

W strukturze kosztów działania Banku wraz z amortyzacją główną pozycję stanowiły koszty wynagrodzeń z narzutami (50,43%) oraz koszty rzeczowe (33,12%).

Koszty wynagrodzeń z ubezpieczeniami i innymi świadczeniami osiągnęły wartość 16,0 mln zł i w porównaniu do poniesionych w analogicznym okresie roku ubiegłego były niższe o 3,5 mln zł, tj. o 18,00%, co jest wyrazem realizowanego procesu restrukturyzacji zatrudnienia oraz optymalizacji sieci sprzedażowej.

Koszty rzeczowe na dzień 30.06.2017 r. wyniosły 10,5 mln zł i zmniejszyły się r/r o 1,5 mln zł, tj. o 12,19%.

W 2017 r. koszty ponoszone na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego osiągnęły poziom 1,3 mln zł i były niższe od kwoty poniesionej w roku poprzednim o 0,8 mln zł, natomiast wpłaty na pokrycie kosztów nadzoru nad bankami (KNF) nie wystąpiły na koniec analizowanego okresu.

Koszty amortyzacji ukształtowały się na poziomie 3,1 mln zł i w porównaniu do końca czerwca 2016 roku były niższe o 1,5 mln zł, tj. o 33,49%.

Na dzień 30.06.2017 r. odnotowano spadek kosztów działania Banku r/r o 5,9 mln zł, tj. o 17,07% na skutek zmniejszenia wszystkich wymienionych wyżej kategorii kosztów, z wyjątkiem pozycji: Podatki i opłaty, która uległa zwiększeniu o 0,2 mln zł.

6.4 Fundusze własne Banku

Informacje dot. funduszy własnych Banku na 30.06.2017 r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2016	31.12.2016	30.06.2017	Zmiana 06.2017/12.2016	Dynamika 06.2017/12.2016
Kapitał TIER I, w tym:	42 596	103 951	117 304	13 353	112,85%
Kapitał podstawowy TIER I, w tym:	42 596	97 790	110 923	13 133	113,43%

Opłacone instrumenty kapitałowe	8 705	19 491	21 153	1 662	108,53%
Fundusz rezerwowy (zasobowy)	52 809	52 828	54 839	2 011	103,81%
Strata (wartość pomniejszająca)	-557	-557	0	557	0,00%
Fundusz ogólnego ryzyka	1 295	1 295	1 295	0	100,00%
Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	444	426	426	0	100,00%
Pomniejszenia funduszu z aktualizacji wyceny aktywów trwałych	-177	-170	-85	85	50,00%
Pomniejszenie WNP w okresie przejściowym (PB Art. 171a ust.3.)	48 277	3 878	4 507	629	116,22%
Aktualizacja wyceny instrumentów finansowych zaliczonych do portfela dostępnego do sprzedaży (niezrealizowane zyski)	28 354	28 355	37 803	9 448	133,32%
Kapitał dodatkowy TIER I	0	6 161	6 380	219	103,55%
Kapitał TIER II, w tym:	75 405	74 322	71 722	-2 600	96,50%
Inne pozycje bilansu zaliczone w poczet funduszy własnych (obligacje długoterminowe)	74 407	73 324	70 724	-2 600	96,45%
Kwota rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego	998	998	998	0	100,00%
Fundusze własne	118 001	178 273	189 026	10 753	106,03%
Całkowity wymóg kapitałowy	130 195	133 451	131 646	-1 805	98,65%
Współczynnik kapitału podstawowego TIER I	2,62%	5,86%	6,74%	0,88 pp.	-
Współczynnik kapitału TIER I	2,62%	6,23%	7,13%	0,90 pp.	-
Łączny współczynnik kapitałowy	7,25%	10,69%	11,49%	0,80 pp.	-

Według stanu na 30.06.2017 r. fundusze własne Banku wyniosły 189,0 mln zł i wzrosły w porównaniu do grudnia 2016 r. o 10,8 mln zł, z uwagi na odnotowane zwiększenie kapitału Tier I (o 13,4 mln zł).

W I półroczu 2017 r., w ramach realizacji uchwały Zebrania Przedstawicieli dokonano podziału nadwyżki bilansowej za 2016 rok obrotowy, tj. na fundusz zasobowy przeznaczono kwotę 2,0 mln zł, na pokrycie straty z lat ubiegłych 0,6 mln zł.

W I półroczu br. kalkulacja funduszy własnych przebiegała według zasad, obowiązujących już na koniec 2016 roku, tj. wynikających z zakończenia procesu notyfikacji udziałów członkowskich i wpisania przez EBA funduszu udziałowego na listę instrumentów spełniających kryteria zaliczenia go

do funduszy własnych podstawowych. Bank dokonał zmiany Statutu, co umożliwiło zaliczenie udziałów członkowskich opłaconych do dnia 28.06.2013 roku do funduszy podstawowych. Na zaliczenie do kapitału podstawowego Tier I udziałów wniesionych po tej dacie, w kwocie 0,99 mln zł, Bank uzyskał zgodę na podstawie decyzji UKNF z dnia 17.03.2017 r. Ponadto, także za zgodą UKNF, z funduszu udziałowego dokonano wyksięgowania wypowiedzianych udziałów o łącznej wartości 0,97 mln zł.

Bank na koniec czerwca br. uwzględniał w rachunku funduszy własnych pozycję z tytułu aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zaliczonych do portfela dostępnego do sprzedaży (37,8 mln zł), która na podstawie przepisów przejściowych była możliwa do zaliczenia w kwocie wyższej o 9,4 mln zł w porównaniu z grudniem 2016 roku.

Całkowity wymóg kapitałowy wyniósł 131,6 mln zł i był niższy w porównaniu do grudnia 2016 roku o 1,8 mln zł z uwagi na niższy o 1,6 mln zł wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oraz niższy o 0,2 mln zł wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego. Spadek wymogu kapitałowego jest efektem realizowanych przez Bank działań dot. przebudowy struktury aktywów ważonych ryzykiem w celu zapewnienia niższej absorpcji kapitału.

Z uwagi na powyższe zmiany, łączny współczynnik kapitałowy oraz współczynnik kapitałowy Tier I ukształtowały się na koniec czerwca 2017 r. na wyższym poziomie w porównaniu do wartości uzyskanych na koniec grudnia 2016 roku (odpowiednio o 0,8 pp. i 0,9 pp.) i spełniały wymagania pakietu CRD IV/CRR w zakresie minimalnej wysokości tych współczynników.

Odbudowa funduszy własnych Banku oraz poprawa sytuacji w obszarze adekwatności jest jednym z głównych celów realizowanego przez Bank Programu postępowania naprawczego na lata 2016-2020. Program zakłada uzyskanie do upływu okresu realizacji programu regulacyjnych wskaźników adekwatności kapitałowej, z uwzględnieniem buforów kapitałowych i wymagań nadzorczych.

6.5 Inwestycje kapitałowe oraz aktywa trwałe finansowe

Na dzień 30.06.2017 r. Bank posiadał następujące akcje i udziały:

L.p.	Wyszczególnienie (w tys. zł)	Rodzaj papieru wartościowego	Wartość według ceny nabycia	Wartość bilansowa		Zmiana wartości bilansowej 06.2017/12.2016
				31.12.2016	30.06.2017	
Udziały lub akcje w innych jednostkach						
w instytucjach finansowych:						
1.	BPS S.A.	akcje	8 209	7 709	8 209	500
2.	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych	udziały	0,5	0,5	0,5	0
3.	Partner Sp. z o.o.	udziały	9 500	6 163	6 163	0
RAZEM			17 709	13 873	14 373	500
w pozostałych jednostkach:						
1.	Sanocka Spółdzielnia Mieszkaniowa	udziały	0,2	0,2	0,2	0
2.	CARMINE INVESTMENTS Sp. z o.o.	udziały	9	0	0	0
3.	PBS IP Sp. z o.o.	udziały	46 912	46 081	5	-46 076

4.	Lotnicze Zakłady Produkcyjno – Naprawcze AERO – KROS Sp. z o.o.	udziały	4 425	0	0	0
5.	CIARKO PBSBANK Sp. z o.o.	udziały	1 050	0	0	0
6.	STS S.A.	udziały	50	0	0	0
RAZEM			52 446	46 081	5	-46 067
Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe						
1.	ZM Ropczyce	akcje	3 383	1 342	0	-1 342
2.	P.A. Nova S.A.	akcje	1 011	735	0	-735
3.	PBS Finanse S.A.	akcje	28 052	17 922	17 717	-205
4.	CARMINE INVESTMENTS Sp. z o.o.	akcje	47 525	47 399	47 393	-6
RAZEM			79 971	67 398	65 110	-2 288
Dłużne papiery wartościowe						
1.	Bony pieniężne NBP	bony		561 808	543 246	-18 562
RAZEM				561 808	543 246	-18 562

6.6 Podstawowe wskaźniki

L.p.	Wyszczególnienie	30.06.2016	30.06.2017	Zmiana 06.2017/06.2016
I.	Wskaźnik rentowności (zysk brutto/przychody ogółem)	5,82%	8,26%	2,44 pp.
II.	Zwrot na aktywach ROA – netto	0,30%	0,65%	0,35 pp.
III.	Zwrot na kapitale ROE – netto	12,47%	19,85%	7,38 pp.
IV.	Wskaźnik poziomu kosztów (koszty ogółem/przychody ogółem)	94,18%	91,74%	-2,44 pp.
V.	Wskaźnik C/I	80,58%	59,67%	-20,91 pp.
VI.	Jakość portfela kredytowego	21,92%	21,37%	-0,55 pp.

6.7 Dodatkowe informacje finansowe

1. Baza depozytowa

L.p.	Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2016	31.12.2016	30.06.2017	Zmiana 06.2017/12.2016	Dynamika 06.2017/12.2016
I.	Zobowiązania wobec sektora finansowego	2 594	2 434	2 966	532	121,86%
II.	Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	2 310 862	2 395 817	2 391 479	-4 338	99,82%

1.	Zobowiązania wobec przedsiębiorstw i spółek państwowych	3 139	2 785	3 385	600	121,54%
2.	Zobowiązania wobec przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni	331 756	326 091	298 245	-27 846	91,46%
3.	Zobowiązania wobec przedsiębiorców indywidualnych	77 775	95 459	87 884	-7 575	92,06%
4.	Zobowiązania wobec rolników indywidualnych	48 598	56 354	52 615	-3 739	93,37%
5.	Zobowiązania wobec osób prywatnych	1 787 518	1 854 446	1 870 047	15 601	100,84%
6.	Zobowiązania wobec instytucji niekomercyjnych	62 076	60 682	79 303	18 621	130,69%
III.	Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych	210 910	200 721	204 146	3 425	101,71%
	RAZEM (I+II+III)	2 524 366	2 598 972	2 598 591	-381	99,99%

Według stanu na 30.06.2017 r. wartość zobowiązań wobec sektora finansowego, niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych wyniosła 2 598,6 mln zł i w porównaniu do końca grudnia 2016 r. zmniejszyła się o 0,4 mln zł. Głównym źródłem finansowania działalności operacyjnej Banku są środki pozyskane od osób prywatnych. Na koniec czerwca 2017 r. wyniosły one 1 870,0 mln zł i stanowiły 72% zobowiązań ogółem Banku.

Depozyty i inne zobowiązania wobec sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych na dzień 30.06.2017 r. wyniosły 2 595,6 mln zł i w odniesieniu do grudnia 2016 roku zmniejszyły się o 0,9 mln zł.

2. Działalność kredytowa

Struktura podmiotowa portfela kredytowego (w wartości nominalnej):

L.p.	Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2016	31.12.2016	30.06.2017	Zmiana 06.2017/12.2016	Dynamika 06.2017/12.2016
I.	Kredyty sektora finansowego	41 408	37 043	32 183	-4 860	86,88%
II.	Kredyty sektora niefinansowego	1 612 441	1 541 364	1 535 918	-5 446	99,65%
1.	przedsiębiorstwa i spółki państwowe	7 882	7 377	6 946	-431	94,16%
2.	przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	901 229	814 072	770 801	-43 271	94,68%

3.	przedsiębiorcy indywidualni	142 432	137 264	137 289	25	100,02%
4.	rolnicy indywidualni	12 289	11 674	9 627	-2 047	82,47%
5.	osoby prywatne	528 982	551 563	592 493	40 930	107,42%
6.	Instytucje niekomercyjne	19 627	19 414	18 762	-652	96,64%
III.	Kredyty sektora instytucji rządowych i samorządowych	62 401	53 527	49 531	-3 996	92,53%
	RAZEM (I+II+III)	1 716 250	1 631 934	1 617 632	-14 302	99,12%

Spadek akcji kredytowej w odniesieniu do grudnia 2016 r. nastąpił przede wszystkim w sektorze niefinansowym, co było konsekwencją przyjętej polityki kredytowej ukierunkowanej na zmianę struktury portfela kredytowego w kierunku ograniczenia zaangażowania w kredyty korporacyjne, szczególnie w duże ekspozycje kredytowe przy jednoczesnej intensyfikacji obsługi klientów detalicznych. Na koniec czerwca 2017 r. portfel kredytów sektora niefinansowego osiągnął wartość 1 535,9 mln zł i był o 5,4 mln zł niższy niż na koniec grudnia 2016 r., w tym kredyty przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni uległy zmniejszeniu o 43,3 mln zł, przy wyższej o 40,9 mln zł wartości kredytów udzielonych osobom prywatnym. Zmniejszenie obliża kredytowego odnotowano w sektorze podmiotów instytucjonalnych, tj. w sektorze finansowym (o 4,9 mln zł) i w sektorze instytucji rządowych i samorządowych (o 4,0 mln zł).

W układzie podmiotowym najwyższa koncentracja dotyczyła kredytów przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni, które stanowiły 47,65% portfela kredytowego ogółem, tj. mniej o 2,23 pp. niż na koniec grudnia 2016 r. Kolejną co do wielkości kategorią kredytobiorców są osoby prywatne - ich udział w portfelu kredytowym Banku kształtował się na koniec czerwca br. na poziomie 36,63% i zwiększył się na przestrzeni półrocza 2017 r. o 2,83 pp.

Portfel kredytowy Banku wg kategorii ryzyka (w wartości nominalnej):

L.p.	Wyszczególnienie (w tys. zł)	30.06.2016	31.12.2016	30.06.2017	Zmiana 06.2017/12.2016	Dynamika 06.2017/12.2016
I.	Kredyty ogółem	1 716 250	1 631 934	1 617 632	-14 302	99,12%
1.	w sytuacji normalnej	1 081 252	1 005 926	985 848	-20 078	98,00%
2.	pod obserwacją	258 770	269 038	286 055	17 017	106,33%
3.	w sytuacji zagrożonej, w tym:	376 228	356 970	345 729	-11 241	96,85%
3.1	poniżej standardu	132 489	81 799	28 330	-53 469	34,63%
3.2	wątpliwe	65 924	75 187	103 078	27 891	137,10%
3.3	stracone	177 815	199 984	214 321	14 337	107 17%
II.	Wskaźnik jakości portfela kredytowego	21,92%	21,87%	21,37%	-0,5 pp.	-

Na koniec czerwca 2017 r. kredyty zagrożone wyniosły 345,7 mln zł i w porównaniu do grudnia 2016 roku zmniejszyły się o 11,2 mln zł. Na dzień 30.06.2017 r. wskaźnik udziału należności zagrożonych w kredytach ogółem wyniósł 21,37% i w porównaniu do 31.12.2016 r. zmniejszył się o 0,5 pp. Powyższa zmiana była głównie wynikiem spadku kredytów zagrożonych instytucji finansowych, osób prywatnych oraz przedsiębiorstw i spółek prywatnych i spółdzielni.

W strukturze kredytów zagrożonych zwiększył się udział należności w sytuacji wątpliwej i straconej.

Poziom pokrycia rezerwami kredytów zagrożonych według wartości nominalnej wyniósł na dzień 30.06.2017 r. 17,46% i w porównaniu do grudnia 2016 r. uległ zwiększeniu o 0,58 pp.

Poprawa jakości i struktury portfela kredytowego oraz obniżenie poziomu ryzyka kredytowego jest głównym założeniem realizowanym przez Bank w oparciu o wytyczne Programu postępowania naprawczego na lata 2016-2020.

6.8 Uwarunkowania realizacji wyniku finansowego w I półroczu 2017 roku

Poziom wykonania wyniku finansowego Banku, pomimo podejmowanych działań mających na celu intensyfikację wyniku na działalności bankowej i istotnego ograniczenia kosztów działania wynikał przede wszystkim z czynników związanych z koniecznością utworzenia w roku 2017 odpisów z tytułu należności zagrożonych w wyniku zmiany klasyfikacji ekspozycji kredytowych, udzielonych w okresie przed przyjęciem Programu postępowania naprawczego.

Korzystny wpływ na wynik finansowy r/r miała istotna pozycja wygenerowana w obszarze pozostałej działalności operacyjnej, a także wzrost wyniku z tytułu prowizji, wzrost wyniku z pozycji wymiany oraz spadek amortyzacji.

Prezentowany w niniejszym sprawozdaniu wynik finansowy brutto wykazuje pełną realizację założeń Programu Naprawczego przyjętych na koniec II kwartału br. (wykonanie na poziomie 253,49%).

Intensywne działania po stronie kosztowej prowadzone przede wszystkim na przestrzeni poprzednich kwartałów oraz kontynuowane w sprawozdawanym okresie przyczyniły się do dalszego obniżenia kosztów działania w większości grup kosztów, na które Bank ma wpływ. Wyraźny efekt tych działań jest widoczny od początku 2017 roku, w związku z tym, że większość podjętych działań miała miejsce w IV kwartale 2016 r. Również w zakresie zmniejszenia kosztów osobowych, w związku z realizacją redukcji zatrudnienia do dnia 31.12.2016 r. i zmian stawek wynagradzania w III kw. 2016 r., pełne efekty są obserwowane w roku 2017. Dotyczy to także ograniczenia kosztów rzeczowych związanych z utrzymaniem sieci placówek w związku z redukcją ich liczby.

Działania Zarządu Banku w zakresie zmiany polityki sprzedażowej kontynuowane w 2017 roku przynoszą wymierne i powtarzalne efekty, szczególnie w obszarze kredytów konsumenckich. Systematyczny wzrost tej grupy kredytów wpłynął istotnie na zmianę struktury portfela kredytowego. Wdrażane zmiany w zasadach szkolenia pracowników, organizacji sprzedaży, a także zachowań sprzedażowych, przynoszą wzrost wolumenu kredytów dla osób fizycznych.

Bank identyfikuje zagrożenie pełnej realizacji wyniku finansowego w czynnikach zewnętrznych związanych z odroczeniem w czasie wzrostu stóp procentowych, dalszym wzroście bazy depozytowej, pomimo podjętych działań obniżających koszty odsetkowe, jak również w obszarze związanym z ewentualną koniecznością zmiany klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

7. Zarządzanie ryzykiem

7.1 Podstawowe zasady i struktura zarządzania ryzykiem

Przyjęte przez Zarząd Banku i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą strategie i polityki zarządzania poszczególnymi kategoriami ryzyka, dostosowane do profilu działania Banku, są jednym z kluczowych elementów zrównoważonego i bezpiecznego rozwoju Banku.

Bank posiada zorganizowany system zarządzania ryzykiem, mający na celu efektywny i kompleksowy proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka oraz określający zakres kompetencji i odpowiedzialności uczestników tego procesu. W I półroczu 2017 roku Bank stosował zaimplementowane wcześniej metody zarządzania ryzykiem dostosowując je do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych oraz wymogów legislacyjnych.

Szczególnego znaczenia nabierały działania zmierzające do poprawy jakości zarządzania ryzykiem oraz poprawiające bezpieczeństwo funkcjonowania Banku, głównie w obszarze ryzyka kredytowego, adekwatności kapitałowej oraz efektywności działania, w ramach których dokonano między innymi: przeglądu i aktualizacji strategii, polityk oraz instrukcji służbowych zarządzania ryzykiem kredytowym, ryzykiem koncentracji, weryfikacji obowiązujących limitów ostrożnościowych, procesu kredytowania i dostosowania oferty sprzedażowej. W I półroczu 2017 roku działania Banku skupiały się m. in. na realizacji zadań wynikających z wejścia w życie Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Ponadto, w analizowanym okresie, Bank dążył do ograniczenia negatywnego wpływu zmian rynkowych na wyniki finansowe i kapitał, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty produktowej.

7.2 Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Podstawowym celem w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku badaniu poddaje się czynniki ryzyka zmian makroekonomicznych oraz ryzyka rezydualnego.

W ramach realizacji zapisów Polityki kredytowej oraz szczegółowych regulacji wewnętrznych Bank zarządza: ryzykiem kredytowym, ryzykiem koncentracji, ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, ryzykiem rezydualnym, ryzykiem inwestycji kapitałowych.

Bank nie był znacząco zaangażowany w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie oraz detaliczne ekspozycje kredytowe.

Bank identyfikuje podwyższone ryzyko w zakresie jakości portfela kredytowego oraz wskaźników adekwatności kapitałowej, realizując jednocześnie działania mające na celu poprawę sytuacji w powyższych obszarach, według założeń Programu Postępowania Naprawczego na lata 2016-2020.

Z uwagi na profil ryzyka kredytowego, zdeterminowany wdrożeniem przez Bank w 2016 roku zaleceń UKNF (przede wszystkim w zakresie przekwalifikowania kredytów i utworzenia rezerw celowych) oraz koniecznością zmiany klasyfikacji kredytów także w bieżącym roku, PBS w I półroczu 2017 r. uzyskiwał mniej korzystne niż sektor bankowy relacje wskaźników kapitałowych oraz wskaźników charakteryzujących jakość portfela kredytowego - zarówno w przypadku przedsiębiorstw, jaki w odniesieniu do gospodarstw domowych.

Wskaźniki określające apetyt na ryzyko kredytowe w I półroczu 2017 roku wykazywały przekroczenia w przypadku wskaźników jakości kredytowej oraz limitów określających skalę działalności kredytowej w obszarze ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.

Wskaźniki ograniczające ryzyko koncentracji wynikające z „Instrukcji zasady ustalania i monitorowania limitów koncentracji zaangażowań i zaangażowań kapitałowych w PBS” w I półroczu 2017 roku wykazywały przekroczenia w obszarze dotyczącym limitów koncentracji dużych ekspozycji kredytowych.

Bank w ramach Programu Postępowania Naprawczego realizuje w sposób ciągły działania mające na celu ograniczenie ryzyka kredytowego w zakresie poprawy jakości i struktury portfela, ograniczenia ryzyka koncentracji dużych zaangażowań oraz optymalizacji procesu kredytowania i zarządzania wierzytelnościami trudnymi.

Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć:

- 1) dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez:
 - a) zmniejszenie jednostkowych ekspozycji dla nowo udzielanych transakcji,
 - b) stopniowe ograniczanie udziału dużych ekspozycji w portfelu,
 - c) skrócenie średniego terminu wymagalności portfela kredytowego,
 - d) zwiększenie efektywności działań w obszarze restrukturyzacji,
 - e) zwiększenie udziału kredytów udzielanych w konsorcjum w portfelu kredytowym Banku.
- 2) analizę struktury portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań i wprowadzanie stosownych ograniczeń (szczególny nadzór i wzmożony monitoring ekspozycji, powyżej kwoty łącznego zaangażowania 1 mln zł, klasyfikowanych w kategoriach zagrożonych),
- 3) zmniejszenie przeciętnego, akceptowalnego poziomu ryzyka dla nowych ekspozycji kredytowych,
- 4) zwiększenie skuteczności monitoringu, w tym wprowadzenie listy obserwacyjnej dla ekspozycji o zidentyfikowanym podwyższonym ryzyku kredytowym oraz większa intensyfikacja działań z zakresu tzw. miękkiej windykacji dla ekspozycji z terminem przeterminowania nie dłuższym niż 90 dni,
- 5) intensyfikację oraz zwiększenie efektywności działań w obszarze restrukturyzacji i windykacji,
- 6) wzmacnianie centralnego nadzoru i monitoringu ekspozycji kredytowych oraz zmiany w procesie kredytowania,
- 7) wykorzystywanie informacji o klientach Banku z innych dostępnych systemów,
- 8) zmianę procesu kredytowania oraz nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, mający na celu weryfikację sprawności działania mechanizmów kontrolnych (obejmujący m. in.: proces przestrzegania wewnętrznych aktów normatywnych, procedur, kompetencji, itp.) oraz wzmacnianie centralnego nadzoru i monitoringu ekspozycji kredytowych,

- 9) poprawę efektywności procesu decyzyjnego, wyeliminowanie obszarów o niejasnej odpowiedzialności oraz automatyzacja procesów biznesowych – rozumianych jako obsługa klienta,
- 10) prowadzenie aktywnej polityki szkoleń, także w formie bieżącego instruktażu,
- 11) określenie kluczowych obszarów zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, które są monitorowane przez Zarząd Banku.

Bank posiada zaangażowania kapitałowe w pakiety akcji poza sektorem finansowym oraz w akcje Banku Zrzeszającego. W portfelu inwestycyjnym Banku występują zaangażowania w podmiotach zależnych i współzależnych. Szczegółowa informacja dotycząca portfela inwestycji kapitałowych Banku została zamieszczona w Rozdziale 6.5. Bank, zgodnie z założeniami Programu Postępowania Naprawczego, w I półroczu 2017 roku podejmował działania mające na celu dalsze ograniczenie zaangażowania w inwestycje kapitałowe poprzez sprzedaż części składników majątku.

7.3 Zarządzanie ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności i finansowania

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku); w przypadku Banku, ze względu na niską skalę prowadzonej działalności handlowej, ogranicza się w praktyce głównie do ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej – część ryzyka rynkowego, ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany stóp procentowych.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy Banku oraz maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych.

Do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej, jak również może dodatkowo wykorzystywać inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe i koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta, oraz na analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości i ewentualnego wpływu tych zmian na wynik odsetkowy.

Ekspozycja Banku na ryzyko stopy procentowej na dzień 30 czerwca 2017 roku składała się głównie z narażenia na ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów oraz ryzyka bazowego i w ocenie Banku kształtowała się na podwyższonym poziomie z uwagi na wyniki testu warunków skrajnych.

Według stanu na koniec czerwca br. w strukturze aktywów oprocentowanych 50,4% stanowiły aktywa zależne od stawek rynku międzybankowego (głównie WIBOR), aktywa zależne od stopy Banku stanowiły 19,8%, natomiast aktywa oparte na stawce redyskonto 29,9% aktywów. W pasywach środki z oprocentowaniem zależnym od stawek rynkowych stanowiły 16,0%, pasywa z oprocentowaniem zależnym od decyzji Zarządu skupiały 83,9% pasywów oprocentowanych.

W perspektywie roku wynik odsetkowy był wrażliwy na spadek stóp procentowych. Potencjalne obniżenie stóp procentowych o 2 pp. (test warunków skrajnych) spowodowałoby zmianę

dochodu z tytułu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie w wysokości -25 353,9 tys. zł, co stanowi 13,4% funduszy własnych na 30.06.2017 r.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększanie obrotu dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany, utrzymując całkowitą pozycję walutową na poziomie nie powodującym konieczności utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

W celu ograniczenia ryzyka walutowego wynikającego z utrzymywania pozycji w walutach obcych, w Banku funkcjonuje limit VAR (LVAR) stanowiący maksymalny akceptowany przez Bank poziom limit VAR (LVAR) stanowiący maksymalny akceptowany przez Bank poziom VAR, limit pozycji walutowej całkowitej Banku (LPC), nocny limit wysokości pozycji walutowej netto dla poszczególnych walut odpowiadający sumie operacji otwartych i niezamkniętych na koniec danego dnia roboczego w każdej walucie obcej oddzielnie (LN).

Na dzień 30 czerwca 2017 r. obowiązywał limit na pozycję walutową całkowitą w wysokości 0,6% funduszy własnych Banku, natomiast limity na pozycje walutowe netto dla poszczególnych walut obcych wynosiły:

- 1) Limit na pozycję walutową netto w USD – 50 000 USD
- 2) Limit na pozycję walutową netto w EUR – 150 000 EUR
- 3) Limit na pozycję walutową netto w CHF – 20 000 CHF
- 4) Limit na pozycję walutową netto w GBP – 25 000 GBP
- 5) Limit na pozycję walutową netto w NOK – 50 000 NOK
- 6) Limit na pozycję walutową netto w CAD – 10 000 CAD
- 7) Limit na pozycję walutową netto w DKK – 50 000 DKK
- 8) Limit na pozycję walutową netto w SEK – 50 000 SEK
- 9) Limit na pozycję walutową netto w CZK – 50 000 CZK.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego Bank oblicza metodą podstawową. W I półroczu 2017 roku Bank nie przekraczał ogólnego poziomu ryzyka określonego przez ww. limity.

Relacja pozycji walutowej całkowitej do funduszy własnych Banku wyniosła na koniec czerwca br. 0,21% (maksymalnie 0,23% w trakcie pierwszego półroczu 2017 roku). Oznacza to, że w I półroczu 2017 roku utrzymywano niski poziom ryzyka walutowego, który nie wymagał tworzenia wymogu kapitałowego na pokrycie tego ryzyka.

Z uwagi na skalę działalności walutowej oraz uzyskane parametry, generowane ryzyko nie stanowi zagrożenia dla funkcjonowania Banku i kształtuje się na niskim poziomie.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy wykonywał operacje walutowe obciążone ryzykiem kursowym, takie jak: przewalutowania z rachunków walutowych na rachunki złotowe oraz z rachunków złotych na rachunki walutowe, a także operacje wymiany kantorowej w kasach Banku.

Poszczególne Oddziały Banku prowadzące obsługę dewizową informowały na bieżąco komórkę zarządzającą ryzykiem walutowym o znaczących operacjach mających wpływ na pozycję walutową. Komórka zarządzająca ryzykiem walutowym każdorazowo reaguje na zmiany pozycji walutowej dopasowując jej wielkość do aktualnego i prognozowanego zapotrzebowania na walutę, bieżącej i prognozowanej sytuacji na rynku walutowym. Wyżej wymienione działania mają na celu uzyskanie optymalnej relacji: osiągnięty zysk do ponoszonego ryzyka.

Na koniec czerwca 2017 roku osiągnięto ze zrealizowanych różnic kursowych wynik w wysokości 1 587 060,32 zł.

W Banku na dzień 30 czerwca 2017 r. wystąpiło ryzyko walutowe związane z udzieleniem kredytów walutowych na kwotę: 13 342 301,35 EUR, 104 000,00 USD, gwarancji na kwotę 439 650 EUR oraz linii kredytowych na kwotę 54 425,40 EUR.

Ryzyko płynności/finansowania

Ryzyko płynności - zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Ryzyko finansowania - część ryzyka płynności, będąca zagrożeniem niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów mające na celu zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań oraz osiągnięcie założonej rentowności, stałego i rosnącego wyniku finansowego.

W Banku obowiązuje system limitów płynnościowych mających na celu kształtowanie odpowiednich relacji pomiędzy składnikami bilansowymi i pozabilansowymi w celu osiągnięcia optymalnego wyniku finansowego, przy jednoczesnym utrzymaniu płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej z zachowaniem nadzorczych miar płynności.

Podstawą polityki Banku w zakresie płynności jest utrzymywanie portfela aktywów płynnych oraz wzrost stabilnych źródeł finansowania, w szczególności stabilnej bazy depozytowej osób prywatnych. Podstawową metodą pomiaru ryzyka jest luka płynności, tj. zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych, sporządzane przez Bank na koniec miesiąca. Aktywa i pasywa są grupowane według podobnej charakterystyki oraz rozdzielane do przedziałów czasowych według wartości bilansowej i terminów zapadalności/wymagalności, zgodnie z zasadami urealniania poszczególnych kategorii, przyjętymi przez Bank.

Bank posiada również narzędzie w postaci planów awaryjnych, określających tryb zarządzania kryzysami płynności, łącznie z procedurami mającymi uzupełnić braki przepływów pieniężnych w sytuacjach awaryjnych. Plany awaryjne, stanowiące integralną część procesu zarządzania płynnością, określają podział kompetencji i odpowiedzialności poszczególnych osób i komórek organizacyjnych zarówno na etapie identyfikacji symptomów sytuacji awaryjnej, a także w momencie jej wystąpienia.

Oprócz limitów ostrożnościowych, analizie i kontroli podlegają wskaźniki M1-M4 wynikające z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 roku z późn. zm. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności: Luka płynności krótkoterminowej (M1), Współczynnik płynności krótkoterminowej (M2), Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (M3), Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (M4).

Na dzień 30 czerwca 2017 roku wykorzystanie zarówno nadzorczych miar płynności jak i wskaźnika LCR, określających dopuszczalny poziom ryzyka płynności w Banku, kształtował się zgodnie z ustalonymi i obowiązującymi normami: luka płynności krótkoterminowej ukształtowała się na poziomie 534 543 tys. zł, współczynnik płynności krótkoterminowej uzyskał na koniec czerwca 2017 r. wartość 2,30, współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi został zrealizowany na poziomie 1,37, współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ukształtował się na poziomie 1,21, zaś wskaźnik LCR uzyskał wartość 267%.

Posiadane przez Bank rezerwy płynności na koniec I półrocza 2017 roku stanowiły 32,44% sumy bilansowej netto. Do rezerw płynności Bank zaliczał na datę sprawozdania otrzymane zobowiązanie pozabilansowe z tytułu przyznanego przez Bank Zrzeszający (w ramach limitu zaangażowania) kredytu stabilizacyjnego w kwocie 165 000 tys. zł. Ponadto, Bank posiadał także limit debetowy i lokacyjny w łącznej kwocie 68 906 tys. zł.

Na przestrzeni I półrocza występowało przekroczenie limitu wewnętrznego ustalonego dla udziału kredytów o terminach zapadalności powyżej 5 lat w portfelu kredytowym ogółem - wartość wskaźnika na koniec czerwca 2017 r. 31,99%, przy limicie na poziomie max. 30%.

W I półroczu 2017 r. i obecnie nie występuje zagrożenie utraty płynności płatniczej Banku. Działalność Podkarpackiego Banku Spółdzielczego opiera się na stabilnych źródłach finansowania, a główne źródło finansowania aktywów stanowi baza depozytowa, która skupia 72% depozytów osób prywatnych.

Zarządzanie płynnością bieżącą

Zarządzanie płynnością bieżącą Banku oparte było o przyjęte i obowiązujące w Banku zasady zarządzania tym obszarem działalności określone w Instrukcji Służbowej Zasady zarządzania ryzykiem płynności bieżącej w Podkarpackim Banku Spółdzielczym.

Zarządzanie i analiza danych miała na celu zapewnienie płynności, ograniczenie ryzyka działalności Banku oraz uzyskanie dobrego wyniku finansowego na przeprowadzanych operacjach, jak i na całej działalności Banku, a także zapewnienie dobrej organizacji pracy i poczucia bezpieczeństwa klientów Banku.

Działalność Banku analizowana była każdego dnia, począwszy od środków w kasach, poprzez środki na rachunkach bankowych, wpływy środków na rachunki, zapotrzebowania na kredyty, wpływy depozytów, likwidacja depozytów itp.

Codzienna analiza pozwoliła na zapewnienie płynnej obsługi klientów i ograniczenie związanego z tym ryzyka.

W I półroczu 2017 r. Bank utrzymywał środki na rachunku rezerwy obowiązkowej, których średnia arytmetyczna na każdy dzień danego miesiąca zgodna była ze sporządzaną co miesiąc „Deklaracją w sprawie wysokości rezerwy obowiązkowej banku”.

Analizując wysokość stóp procentowych na rynku międzybankowym, środki na rachunku rezerwy wykorzystywano w następujący sposób: utrzymanie zadeklarowanej kwoty, dokonywanie bieżących rozliczeń pieniężnych, gromadzenie wolnych środków w przypadku niskich stawek na rynku międzybankowym, inwestowanie celem założenia depozytu w przypadku atrakcyjnych stawek na rynku międzybankowym.

Po ustaleniu poziomu środków w danym dniu oraz po zaplanowaniu potrzeb i nadwyżek na kolejne dni ustalano tzw. wolne środki, które lokowane były w formie lokat na rynku międzybankowym.

W ostatnim dniu tygodnia w oparciu o prognozy zapotrzebowania na środki na kolejny tydzień, dokonywano inwestycji w 7-dniowe bony pieniężne. Na dzień 30 czerwca 2017 r. Bank posiadał w portfelu bony pieniężne NBP o wartości nominalnej 543 380 tys. zł (co stanowiło 543 246 tys. zł według wartości bilansowej).

7.4 Zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykami pokrewnymi

Ryzyko operacyjne

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym ma na celu stałe ograniczanie ryzyka operacyjnego, ochronę zasobów Banku, jego systemów i procesów oraz zabezpieczanie się przed ewentualnymi skutkami ryzyka operacyjnego. Dążeniem długofalowym Podkarpackiego Banku Spółdzielczego

w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym jest zapewnienie standardów zarządzania zgodnych z wymogami nadzorczymi oraz zaadoptowanie na swoje potrzeby najlepszych rozwiązań praktyk biznesowych w celu ochrony zasobów i utrzymania stabilnej pozycji Banku na obsługiwany rynku.

Do głównych zadań systemu należy dostarczenie informacji na temat ryzyka, jego profilu oraz poziomu strat, stosowanie działań redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

W Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmujący: identyfikację i ocenę ryzyka, pomiar i monitorowanie, raportowanie ryzyka operacyjnego oraz jego kontrolę. Bank wykorzystuje w procesie monitorowania ryzyka operacyjnego analizę kluczowych czynników ryzyka (KRI), ponadto identyfikuje główne źródła zagrożeń występujących w działalności, organizacji i otoczeniu Banku w ramach tzw. samooceny ryzyka operacyjnego.

Ryzyko bancassurance

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem bancassurance jest stałe dążenie do poprawy efektywności współpracy z zakładami ubezpieczeń w zakresie skuteczności zabezpieczenia ryzyka kredytowego oraz kształtowania właściwych relacji z klientami w celu ograniczenia ich wpływu na poziom ryzyka reputacji, prawnego oraz ryzyka braku zgodności. Szczegółowe wytyczne dotyczące zarządzania obszarem związanym z bancassurance zawarte są w Polityce w zakresie bancassurance w Podkarpackim Banku Spółdzielczym, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Ryzyko technologiczne

Bank posiada systemy informatyczne związane z gospodarką własną, procesami zarządczymi, obszarem finansowo-księgowym, podatkowym i kadrowym jak również systemy i aplikacje informatyczne wspomagające funkcjonowanie produktów bankowych, sprzedaż oraz relacje z Klientami.

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa jest systematyczne dostosowywanie systemów do wymogów prawa, poprawne wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykami, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych.

Ryzyko modeli

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem modeli w Banku jest utrzymanie wysokiej jakości używanych modeli oraz ograniczanie ryzyka modeli i jego wpływu na wyniki finansowe Banku i jego kapitał wewnętrzny w granicach przyjętego poziomu tolerancji na ryzyko. Dążeniem długofalowym Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w zarządzaniu ryzykiem modeli jest promowanie wysokich standardów w zakresie zarządzania ryzykiem modeli oraz posiadanie przez bank bieżącej i kompleksowej wiedzy o poziomie ryzyka poszczególnych modeli, jak również w ujęciu zagregowanym. Bank identyfikuje ryzyko modeli na niskim poziomie.

7.5 Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności definiowane jest w Podkarpackim Banku Spółdzielczym jako skutki nieprzebrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest ograniczanie strat finansowych i skutków niefinansowych, spowodowanych nieprzebrzeganiem lub brakiem zgodności działań Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Banku, wymogami organów nadzorczych lub rekomendacji czy standardów rynkowych.

Ponadto, celem Banku jest stałe ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności. Realizacja tych celów w Banku odbywa się w oparciu o procedury umożliwiające monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka braku zgodności oraz wdrożone mechanizmy kontroli tego ryzyka.

Bank identyfikuje czynniki ryzyka braku zgodności, wynikające z wewnętrznej organizacji Banku oraz zewnętrzne – niezależne od Banku. Analiza czynników występowania w Banku ryzyka braku zgodności jest jedną z metod zarządzania tym ryzykiem. Podstawowe elementy procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku to identyfikacja czynników ryzyka, identyfikacja i rejestracja zdarzeń ryzyka braku zgodności, monitorowanie ryzyka zgodności, szacowanie, raportowanie, wyznaczenie profilu ryzyka zgodności w Banku, podejmowanie czynności mających na celu ograniczanie ryzyka braku zgodności, kontrola procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku.

Profil ryzyka braku zgodności Banku opiera się na analizie danych dotyczących strat finansowych oraz skutków niefinansowych wywołanych zdarzeniami ryzyka braku zgodności i w ocenie Banku jest on niski.

7.6 Pozostałe ryzyka

Ryzyko strategiczne

Bank aspiruje do utrzymania czołowej pozycji pośród banków spółdzielczych oraz oddziaływania rynkowego, koncentrując swoją uwagę na klientach segmentu małych i średnich przedsiębiorstw, klientów indywidualnych i rolników. Jednym z głównych celów Banku jest umocnienie, w skali wyznaczonej dotychczasowym obszarem aktywności biznesowej, swojej pozycji rynkowej w segmencie MSP, utrzymywania konkurencyjnego udziału w segmencie klientów indywidualnych, detalicznych, a także zaznaczenie swojej obecności na obszarach wyznaczonych działaniem placówek agencyjnych.

Strategia Banku opiera się na zapewnieniu klientom szerokiego i bezpiecznego dostępu do usług bankowych poprzez wykorzystanie wielokanałowego modelu dystrybucji, opartego zarówno na bankowości tradycyjnej, jak też elektronicznych modułach komunikacji biznesowej.

Do źródeł zagrożeń dla realizacji przyjętych kierunków strategii rozwoju Banku należą następujące czynniki: niesprzyjająca sytuacja rynkowa, w tym związana z fazą niskich stóp procentowych oraz obostrzenia wynikające z wymogów regulacyjnych, ponadto niekorzystne uwarunkowania koniunktury w Polsce, tj. głównie: zawirowania na rynkach finansowych związane ze wzrostem napięć w relacjach międzynarodowych, możliwa negatywna ocena przez główne agencje ratingowe planowanych zmian w polskim sądownictwie, w efekcie której nastąpiłoby obniżenie ratingu Polski lub jego perspektywy; ewentualne zaostrzenie polityki pieniężnej w strefie euro; wzrost niepewności na rynkach finansowych odnośnie dalszego kierunku polityki monetarnej w USA w kontekście bliskiego końca kadencji (luty 2018 r.) urzędującej prezes Rezerwy Federalnej; wzrost napięć na rynku pracy oraz w finansach publicznych w Polsce, związanych z przywróceniem od października 2017 r. dawnego wieku emerytalnego (60 lat dla kobiet i 65 dla mężczyzn).

Ryzyko reputacji

Ryzyko związane z reputacją, czyli ryzyko wynikające z negatywnego nastawienia opinii publicznej oraz pogorszenia wizerunku Banku, jest nierozdzielnie związane z działalnością każdego podmiotu działającego na rynku finansowym, w tym również Podkarpackiego Banku Spółdzielczego.

Celem zarządzania ryzykiem reputacji jest ochrona wizerunku Banku oraz minimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia okoliczności mogących mieć wpływ na naruszenie wizerunku Banku.

Na przestrzeni I półrocza 2017 roku w sektorze banków spółdzielczych występowały zjawiska, które mogły wpłynąć na pogorszenie wizerunku Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jako instytucji reprezentującej ww. sektor, jednak w przypadku Banku w analizowanym okresie nie zidentyfikowano negatywnych zjawisk charakteryzujących materializację ryzyka reputacji. Baza depozytowa na przestrzeni I półrocza 2017 roku wykazywała kontynuację stabilnego trendu wzrostowego.

Z uwagi na fakt realizacji przez Bank Programu Postępowania Naprawczego, w ramach ostrożnościowego podejścia, w 2017 r. wykazywano dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka reputacji. Bank posiada szczegółowy plan działania na wypadek realizacji scenariusza awaryjnego płynności.

Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe definiowane jest w Podkarpackim Banku Spółdzielczym jako ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Ryzyko to obejmuje: ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji.

Ryzykiem biznesowym Bank zarządza opracowując plan ekonomiczno-finansowy, w którym uwzględnia wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyk oraz adekwatność kapitałową w okresie planowanym.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę ryzyka wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

Monitorowanie ryzyka biznesowego w Banku odbywa się w oparciu o analizę postępów w realizacji strategii, ocenę zmian otoczenia Banku mających wpływ na realizację strategii oraz ocenę pozycji rynkowej, analizę realizacji planów finansowych i marketingowych, ocenę istotności ryzyka strategicznego, przeprowadzaną w ramach oceny adekwatności kapitałowej, ocenę kapitałowych testów warunków skrajnych, analizę ryzyka wyniku finansowego.

Zarządzanie ryzykiem biznesowym objęte jest systemem mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy tego procesu, a zwłaszcza narzędzia pomiaru, ocenę realizacji polityk i planów finansowych i strategicznych Banku, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjno - sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania.

W I półroczu 2017 roku istotnymi czynnikami determinującymi poziom uzyskanego wyniku finansowego były: utworzone odpisy na należności zagrożone, wygenerowany wynik z pozostałej działalności operacyjnej, a w ujęciu sprawozdawczym zwiększenie przychodów odsetkowych z tytułu odsetek zastrzeżonych od należności zagrożonych.

Bank uzyskał korzystny efekt w postaci istotnego ograniczenia kosztów działania. W zakresie wyniku na działalności bankowej, konieczna jest intensyfikacja działań mających na celu uzyskiwanie wyższych przychodów z podstawowej działalności bankowej. Poprawa efektywności działania jest

jednym z kluczowych obszarów przewidzianych do realizacji w ramach programu Naprawczego Banku na lata 2016-2020.

7.7 Zarządzanie kapitałem

Podkarpacki Bank Spółdzielczy zobowiązany jest przestrzegać wymogów kapitałowych i wytycznych dotyczących adekwatności kapitałowej przyjętych w ramach pakietu CDR IV/CRR.

Adekwatność kapitałowa jest stanem, w którym wysokość posiadanej przez Bank bazy kapitałowej jest wystarczająca do spełnienia wymagań regulacyjnych w zakresie wymogów kapitałowych oraz kapitału wewnętrznego. Publikowanie informacji na temat adekwatności kapitałowej banku realizowane jest w ramach regulacji uzupełniających dotyczących polityki ujawnień.

Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymywanie kapitału, w sposób ciągły, na poziomie adekwatnym do skali oraz profilu ryzyka działalności Banku.

Proces zarządzania adekwatnością kapitałową obejmuje m. in.: identyfikację i monitorowanie istotnych rodzajów ryzyka, szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka oraz łącznego kapitału wewnętrznego, monitorowanie, raportowanie, prognozowanie oraz limitowanie adekwatności kapitałowej, przeprowadzanie kapitałowych testów warunków skrajnych (w kilku wariantach), w odniesieniu do poziomu łącznego współczynnika kapitałowego oraz współczynnika kapitału TIER I, dokonywanie alokacji kapitału wewnętrznego, weryfikację okresową procesu oceny adekwatności kapitałowej.

Głównymi miernikami adekwatności kapitałowej są: łączny współczynnik kapitałowy, współczynnik kapitału TIER I, współczynnik kapitału podstawowego TIER I, relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego, wskaźnik dźwigni.

Główne wskaźniki adekwatności kapitałowej Banku na koniec czerwca 2017 roku kształtowały się na następującym poziomie: łączny współczynnik kapitałowy – 11,49%, współczynnik kapitału TIER I – 7,13%, współczynnik kapitału podstawowego TIER I – 6,74%, wskaźnik dźwigni – 4,04% (definicja przejściowa), 3,78% – w pełni wprowadzona definicja.

Całkowity regulacyjny wymóg kapitałowy wyniósł na koniec czerwca 2017 roku 131 646 tys. zł, w tym wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe ukształtował się na poziomie 115 859 tys. zł, a wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne wyniósł 15 787 tys. zł.

Zgodnie z przyjętą metodologią oceny poziomu ryzyka oraz alokowania na nie kapitału wewnętrznego, na dzień 30.06.2017 r. wystąpiła konieczność utrzymywania dodatkowego kapitału na pokrycie ryzyka z tzw. „II Filaru”. Z uwagi na fakt realizacji przez Bank Programu Postępowania Naprawczego, ze względów ostrożnościowych utrzymano wymóg z tytułu ryzyka reputacji w wysokości 3 781 tys. zł. Wystąpił także wymóg z tytułu ryzyka kapitałowego w wariancie obniżenia współczynnika kapitałowego poniżej wartości limitowanej. Łączna wartość oszacowanych wymogów kapitałowych na koniec II kwartału 2017 r. kształtowała się na poziomie 135 934 tys. zł. Wewnętrzny łączny współczynnik kapitałowy wyniósł 11,12%.

Dalsza poprawa sytuacji Banku w zakresie adekwatności kapitałowej, wzmocnienie posiadanej bazy kapitałowej oraz uzyskanie docelowych poziomów współczynników kapitałowych uwzględniających wymogi regulacyjne i zalecenia nadzorcze jest jednym z głównych założeń realizowanego przez Bank od 2016 roku Programu Postępowania Naprawczego.

8. Kultura organizacji

Podkarpacki Bank Spółdzielczy realizuje stabilną i bezpieczną formę funkcjonowania, która ma wpływ na postępowanie kierownictwa i pracowników Banku. Ustalenie wspólnych wartości i wzorów postępowania całej załogi jest istotnym zadaniem realizowanym przez kadrę kierowniczą.

Fundamentalnym celem Podkarpackiego Banku Spółdzielczego, w zakresie kultury organizacyjnej, jest realizowanie obowiązujących norm postępowania. Normy i zasady działania są zapisane w formie wytycznych, procedur, opisu stanowisk pracy, profilu wymagań.

Podstawową przesłanką funkcjonowania Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest oferowanie usług w sposób jak najbliższy realnym potrzebom klientów. Bank stawia sobie za cel wysoką elastyczność działania oraz szybkie i sprawne dostosowanie się do oczekiwań klientów. Podstawowe znaczenie ma sposób obsługi klienta, zapewniający jak najwyższy poziom bezpieczeństwa. Istotne znaczenie ma również zapewnienie zgodności jakości obsługi z celem świadczenia obsługi bankowej na najwyższym, możliwym poziomie jakości, w sposób zapewniający jak najbardziej efektywne zaspokojenie potrzeb finansowych klientów. Równocześnie czynnikiem obecnym w działaniach pracowników Banku jest gotowość do wprowadzania zmian w celu podwyższenia jakości obsługi. Gotowość świadczenia usług w nowy, bardziej efektywny sposób jest czynnikiem uwzględnianym w ocenie oraz w poziomie wynagrodzenia pracowników Banku.

Podstawowym, kulturowym uwarunkowaniem funkcjonowania Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest wykazywanie przez pracowników Banku wysokiego poziomu własnej inicjatywy. Obsługa klientów Banku powinna łączyć w sobie wysoką odpowiedzialność oraz skłonność do poszukiwania nowych efektywnych rozwiązań. Świadomość konieczności zarządzania ryzykiem bankowym jest powszechnym elementem szkolenia pracowników. Istotnym czynnikiem oceny pracowników jest także zdolność do generowania dochodów Banku. Przedsiębiorczy sposób myślenia i dostosowane do tego sposobu działania jest głównym kierunkiem szkolenia pracowników zajmujących się bezpośrednią obsługą klientów. Aktywność w wykorzystaniu pojawiających się, nowych możliwości świadczenia usług bankowych jest stale pozytywnie wspierana przez Zarząd Podkarpackiego Banku Spółdzielczego. W celu uzyskania możliwości rozwojowych Bank angażuje znaczące środki finansowe w profesjonalne szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji pracowników.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy dostrzega ścisły związek między celami strategicznymi Banku i strukturą organizacyjną. Korzystne zmiany w pozycji konkurencyjnej są uzyskiwane w wyniku efektywnie przeprowadzanych zmian strukturalnych.

Zarząd Podkarpackiego Banku Spółdzielczego podejmuje działania mające na celu powiązanie osiągania celów strategicznych Banku z konkretnymi celami postępowania poszczególnych pracowników. Inicjowanie i podtrzymywanie gotowości do pozytywnych zmian jest jednym z podstawowych celów wyższej kadry zarządzającej Banku. Równie ważny jest wpływ zmian organizacyjnych na poziom zadowolenia klientów. Dzięki utrzymywaniu wysokiego poziomu zadowolenia klientów możliwe jest utrzymanie równowagi między krótkoterminowymi celami finansowymi i długoterminową lojalnością klientów Podkarpackiego Banku Spółdzielczego. Dodatkowym czynnikiem oceny jest wpływ na wewnętrzną efektywność funkcjonowania procesów organizacyjnych Banku.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy podwyższa jakość rozwiązań informatycznych, których celem jest efektywne przetwarzanie informacji. Dodatkowymi, istotnymi konsekwencjami zmian technologicznych jest skracanie czasu wykonywania transakcji bankowych. Poprawa technicznego funkcjonowania podstawowych procesów bankowych ma istotne znaczenie dla osiągnięcia wyższej efektywności. Czynnikiem wpływającym na poprawę wyniku finansowego Banku jest zarówno zadowolenie pracowników jak i satysfakcja klientów. Na zadowolenie pracowników korzystnie

wpływa jasność reguł zarządzania oraz konsekwencja w realizacji postawionych zadań. Natomiast zadowolenie klientów wynika z systematycznej analizy oczekiwań oraz długookresowego budowania relacji opartych na wzajemnym zaufaniu. Ważnym elementem działalności banku jest i będzie także zaangażowanie w realizację istotnych społecznie celów. Silnym czynnikiem identyfikacyjnym jest współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego. Ten rodzaj działalności ma istotny wpływ na tworzenie pozytywnego wizerunku Banku. Odpowiedzialność społeczna Podkarpackiego Banku Spółdzielczego jest bezpośrednią przyczyną zawierania wielu korzystnych finansowo transakcji. Także postępowanie zgodne z zasadami etyki przynosi w ocenie Banku zarówno jakościowe, jak i finansowe efekty. Ważnym elementem tworzenia pozytywnego wizerunku Banku jest także uczestnictwo w przedsięwzięciach mających na celu zwiększenie atrakcyjności gospodarczej obszarów funkcjonowania banku. Uczestnictwo Podkarpackiego Banku Spółdzielczego w licznych lokalnych inicjatywach oraz wielu organizacjach samorządów gospodarczych jest przejawem równoczesnej troski o społeczny kontekst działalności Banku oraz poziom rozwoju gospodarczego.

9. Zasady Ładu Korporacyjnego

Podkarpacki Bank Spółdzielczy stosuje Zasady Ładu Korporacyjnego przyjęte na mocy uchwały nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 lipca 2014, w możliwie najszerszym zakresie, przy uwzględnieniu zasady proporcjonalności wynikającej ze skali, charakteru działalności i specyfiki organizacji. Zasady Ładu Korporacyjnego są zbiorem zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne w Banku, w tym relacje z udziałowcami i klientami, organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania.

Podkarpacki Bank Spółdzielczy stosuje również Kodeks Etyki Bankowej - dokument opracowany przez Związek Banków Polskich, zawierający zbiór zasad postępowania odnoszących się do banków, osób w nich zatrudnionych oraz osób za których pośrednictwem banki wykonują czynności bankowe. Uchwała Zarządu Banku zobowiązała wszystkich pracowników do stosowania zasad zawartych w Kodeksie.

10. Perspektywy na przyszłość

W I półroczu 2017 r. działalność Banku skupiała się przede wszystkim na realizacji zadań przewidzianych w Harmonogramie Programu Postępowania Naprawczego (PPN), w tym w szczególności dotyczące obszaru jakości aktywów, adekwatności kapitałowej oraz efektywności działania.

Głównym celem Banku na najbliższe lata jest kontynuacja działań wynikających z Programu Postępowania Naprawczego, mających na celu dalsze sukcesywne ograniczanie ryzyka kredytowego, zwiększenie skuteczności działań restrukturyzacyjno-windykacyjnych, wzmocnienie zaplecza kapitałowego, poprawę efektywności działania, w tym przede wszystkim w zakresie wzrostu skuteczności działań sprzedażowych w sieci placówek Banku.

Bank zamierza utrzymać stabilną pozycję rynkową, zapewniając najwyższy poziom jakości obsługi klienta oraz oferowanych usług, optymalizację polityki sprzedażowej z wykorzystaniem elektronicznych kanałów dostępu.

Ewentualne zagrożenie pełnej realizacji zakładanych w PPN celów Bank identyfikuje w czynnikach zewnętrznych związanych z odroczeniem w czasie przewidywanego w perspektywie 2017 roku możliwego wzrostu stóp procentowych, dalszym wroście bazy depozytowej, pomimo podjętych działań obniżających koszty odsetkowe, która z uwagi na możliwości kapitałowe nie będzie mogła być alokowana w aktywności kredytowej, jak również w obszarze związanym z ewentualną koniecznością zmiany klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

Podejmowane w 2016 oraz w I półroczu 2017 roku intensywne działania po stronie kosztowej przyczyniły się do obniżenia kosztów działania w większości grup kosztów, na które Bank ma wpływ. Wyraźny efekt tych działań jest widoczny w przypadku kosztów osobowych, których istotne obniżenie stanowi rezultat redukcji zatrudnienia do dnia 31.12.2016 r., jak również zmiany stawek wynagradzania, natomiast w zakresie ograniczenia kosztów rzeczowych - w efekcie przeprowadzonej w roku 2016 redukcji liczby placówek oraz analizy i renegotjacji umów zawartych z kontrahentami.

Oczekiwana jest poprawa sytuacji w zakresie adekwatności kapitałowej poprzez dalszą zmianę struktury aktywów ważonych ryzykiem w efekcie przebudowy obligi kredytowego w kierunku bardziej zdywersyfikowanych ekspozycji osób prywatnych. Bank zamierza także zintensyfikować rozwój portfela kredytowego w obszarze MSP.

Rozpoczęte aktywne działania w zakresie ekspozycji zagrożonych, zaimplementowane zmiany w regulacjach obszaru kredytowego, stanowiące wyraz zweryfikowanego podejścia Banku do zarządzania ryzykiem kredytowym i spełnienia zaleceń UKNF, mają na celu dalszą stabilizację sytuacji w zakresie posiadanego portfela kredytowego i sukcesywnej poprawy jakości dotychczasowych ekspozycji, jak również poprawy jakości procesu kredytowego w przyszłości i skorelowania poziomu ryzyka z możliwościami jego absorpcji przez Bank.

ZARZĄD BANKU

1. *Monika Krawczyk* - Członek Zarządu, p.o. Prezesa Zarządu
2. *Agata Niemczyk* - Wiceprezes Zarządu
3. *Wojciech Błaż* - Wiceprezes Zarządu
4. *Janusz Matusz* - Wiceprezes Zarządu

PODKARPACKI
BANK SPÓŁDZIELCZY
38-500 SANOK

(pieczęć firmowa)

Sanok, dnia 28 września 2017 roku